

חברתא

גליון מזכרת
לדגל סיום הש"ס הי"ג

העיתון

רשת שוק העיר
מברכת
את מאות אלפי
לומדי הדף היומי
ומגידי השיעורים

על סיום הש"ס
במחזור הי"ג

חיילכם לאורייתא!

ההנהלה מנהלי הסניפים צוות העובדים

גליון הש"ס

דרשו השם ועוזו:
דרשו - הארגון שכיוון בדיוק למטרה אליה
שאף רבי מאיר שפירא זצ"ל והפך אותה
למפעל התורה העצמתי ביותר. שאול וייס
ואביגדור שטרן משרטטים פרופיל של
הישיבה הגדולה בהיסטוריה. עמ' 22-24

תן לי לובלין וחכמיה:
העובדות והסיפורים שנשמעו מפי
פוסק הדור הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל
על מורו ורבו רבי מאיר שפירא זצ"ל.
אביגדור שטרן על הרב והתלמיד
שצורתם היתה שווה. עמ' 16-20

מסורת הש"ס:
ישראל גליס נבר במגירות
הכתבים ובמגירות הזכרון
והעלה מסכת מרתקת של
התחלות וסיימי ש"ס. עמ' 4-8

גל עיני ואביטה:
לקראת הסיום השני בתרח"צ קדרו
השמים ותחושת החורבן הגדול היתה
כבר באוויר הרב דוד אברהם מנדלבוים
משחזור. עמ' 10-14

קובץ שיעורים: כמה מהבולטים בשיעורים הלא
שגרתיים בדף היומי עמ' 30-31 • לנשות המסיימים:
'מסכת נשים' עמ' 35 • לחידוד המה: שו"ת התשבץ
עמ' 36-37 • לילדי משתתפי הסיומים: רפאל וחנני
ותעלומת הש"ס שנעלם עמ' 38-39

שניים אחוזין... הש"ס במספרים...

6 סדרי משנה | 63 מסכתות | 523 פרקים | 4192 משניות | 2711 דפי גמרא

המסכת הארוכה ביותר:
בבא בתרא - 175 דף
המסכת הקצרה ביותר:
הוריות - 13 דף
הפרק הארוך ביותר: קידושין
פרק א' - 81 דפי גמרא
הפרק הקצר ביותר: פרק
שמיני במסכת שבועות. דף
גמרא אחד בלבד.

המסכת הכבדה ביותר:
עמוד א' - העמוד הקצר
ביותר בש"ס עם 9 מילים.
מסכת זבחים דף קיב עמוד
ב' - עמוד גמרא שכולו משנה.
מסכת נזיר דף לג עמוד ב'
- עמוד גמרא שכולו תוספות.
מסכת חולין פרק יא' - פרק
שלם ללא תוספות.

מסורת הש"ס

וכל העם רואים...

מה רואים ב-12 הדקות הלא מוכרות בסרט שבו נראה 'ה'חפץ חיים' זי"ע בכנסיה הגדולה שבה הוכרזה לראשונה תקנת הדף היומי

סיום הש"ס זה אירוע שלא כל יום כותבים עליו וגם לא מסוקר בעיתוני

סוף השבוע. זוהי שמחת תורה של פעם בשבע שנים שבו מתכנסת המשפחה עם אבי המשפחה ואולי עוד ענפים בה שזוכים לסיים את התלמוד בבלי שנלמד במשך שבע שנים והשמחה היא גדולה. גם הנשים נוטלות חלק בשמחה כשותפות בלימוד של בעליהם או בניהם.

השמחה פורצת אל מעבר לקירות הבית, אל החגיגה בבית הכנסת שבו נלמד השיעור ואל האולמות הגדולים שבהם נערכים הסיימים ברוב עם כדי להגדיל תורה ולהאדירה. הכל החל ביוזמה וברעיון של איש אחד - רבי מאיר שפירא זצ"ל בשנת תרפ"ג

בישיבת הסיום ההיסטורית של הכנסייה הגדולה של אגודת ישראל. כאשר נקרא המהר"ם שפירא להקריא את ההחלטות של הכנסייה הגדולה, ביקש להוסיף סעיף שבו יובא הרעיון של לימוד דף זהה בש"ס, מדי יום, בכל תפוצות ישראל.

הקראת ההחלטות של הכנסייה הגדולה לוותה בדרימה שכן לא כולם הסכימו עם הרעיון. רבים מכירים את הסרטון שהתגלה לאחרונה, שבו רואים את החפץ חיים מגיע לכנסייה הגדולה. סרטון של 5 דקות בערך. אני זכיתי לראות את המשך של הסרט באחת הספריות במדינה אירופאית.

הסרטון המלא הוא בן 17 דקות ובו נראה מרן ה'חפץ חיים' זי"ע מגיע לאולם הוועידה ובכניסה מקבל אותו נציג אגודת ישראל משווייץ. בהמשך ניגש אל ה'חפץ חיים' אדם צעיר ולפי הסרט נראה שהוא מציג את עצמו והחפץ חיים מורה לו לעצור. החפץ חיים עולה על הכמה ולאחר דקה מסמן לאברך הצעיר לעלות. האברך הצעיר היה... רבי מאיר שפירא זצ"ל. החפץ חיים רצה לתת לו כבוד ולחזק את הרעיון שלו.

המהר"ם שפירא מדבר כשהוא מחזיק בידו נייר. לאחר כמה דקות הקהל קם ומוחה כפיים בהתלהבות, והאדמו"ר מגור זצ"ל, בעל ה'אמרי אמת' אומר משהו לחפץ חיים. הוא קם ממקומו ויחד

עמו כל הקהל וה'חפץ חיים' מברך את הקהל בברכת כהנים. את כל הסרטים מהספריה האירופאית רכשה אוניברסיטת קולורדו בארה"ב. נכדו של אותו מזכיר, לא ידע על ההמשך של אותו הסרט ומה שעניין אותו היה הסבא שלו. כך הוא קיבל ב 70 דולר את הסרט בן 5 הדקות המוכר לכולנו. עכשיו, אחרי שהם ראו שיש התעניינות גדולה בסרט, הם מבקשים הרבה מאד כסף בשביל להוציא את יתרת 12 הדקות הלא מוכרות, שבסרט.

מספר ימים אחר כך פרסם רבי מאיר שפירא זצ"ל קול קורא בנוסח זה: "אל הצעירים החרדים לדבר ה' ותוה"ק בכל ארצות תבל, שלום ורב ברכה חברי לדעה!

הכנסיה הגדולה החליטה, עפ"י הצעתו, לתקן את שיעור הדף היומי והכל קיבלו עליהם החלטה זו בשביעות רצון ושמחה. אבל אתם הצעירים מבחר עמנו ועתידו קבלתם אותה בהתלהבות קדושה. דעו איפה בנינו חב"בים, כי נדר גדול נדרתם לאלוהי ישראל ועליכם אפוא לגשת אל עבודת הקודש ללמוד בעצמכם ולעורר אחרים. קבלו בזה מיד לוח השיעור והוכחו לדעת כי התחלת הש"ס יהיה

ביום א' דר"ה תרפ"ד וסיומו א"ה ב"ה לאילנות חמשה עשר בשבט תרצ"א. דעו לכם שאם על כל חבר של אגודת ישראל מוטלת החובה ללמוד את הדף היומי הנה יגדל החוב הזה עליכם שבעתיים... שאו דגל התורה ברמה כי עיני כל היהדות החרדית עליכם וה' עימכם גיבורי החיל".

במאמרים רבים שפירסם אחר כך הסביר המהר"ם שפירא זצ"ל את חשיבות לימוד הדף היומי ועל אפשרות שיהודים ברחבי העולם כשנפגשים יהיה להם דו שיח משותף בלימוד הדף היומי.

בחיל ורעדה

בליל ראש השנה תרפ"ד הכריז בעל ה'אמרי אמת לראשונה כי הוא נכנס ללמוד את הדף היומי וכל הציבור התחיל עמו

בליל ראש השנה של תרפ"ד הכריז בעל ה'אמרי אמת' מגור שהוא נכנס ללמוד את הדף היומי כמו שהוחלט בכנסיה. ציבור המתפללים התפזר בבית המדרש וכולם התחילו ללמוד באותה שעה את הדף היומי.

העיתון הציוני "אונזער לעבן" כתב: "האידיאל של הדף היומי קלע בריוק לנשמתה של היהדות וחיש כבזק התיצבו לשורותיה נערים כזקנים. אכן ההתלהבות שקיימת עתה ביהדות החרדית עבור הדף היומי, זוהי הערובה הטובה ביותר לקיומו". היוזמה התפשטה מהר מאד בעולם והגיעה גם לארץ ישראל. במודעה שהתפרסמה בבית החסידים של גור בווייטן אוסטריה בשנת תרצ"ו נזכרת הדרישה של האדמו"ר להשתתף בשיעורי הדף היומי. אחת ההחלטות החשובות שהתקבלה בעקבות הדף היומי היא שלצד התאריך מסומן הדף היומי.

וחוזר חלילה

לחלק מגדולי האדמו"רים היו השגות על רעיון ה'דף היומי' משום שזהו לימוד ללא חזרה והלכה הסקת הלכה

מסורת הש"ס

היו גם התנגדויות ליוזמה כמו זו של רבי חיים אליעזר שפירא זצ"ל, האדמו"ר ממונקטש, רבי יששכר רוב רוקח זצ"ל מבעלזא, רבי יואל טיטלבוים זצ"ל מסאטמר. היו להם מספר השגות: מזניחים את לימוד ההלכה. זהו לימוד ללא חזרה ועוד. כיום, עונים הארגונים השונים העומדים מאחורי השיעורים המאורגנים בדף היומי, על ההערה של הרבנים והם גם לומדים הלכה, משננים ויש חזרה.

לשם ולתפארת

ה'חפץ חיים' קרא לרבי מאיר שפירא זצ"ל בשם "רבי דף היומי"

החפץ חיים העריך מאד את היוזמה ללימוד ה'דף היומי' וסבר שיש בה גאולה של חלקים גדולים בש"ס שלא נלמדים, בעיקר מסכתות קדשים. לכן עודד מאד את הרעיון.

בעקבות הרעיון הגדול היה החפץ חיים קורא לרבי מאיר שפירא בשם "רבי דף היומי" והוסיף: "לעתיד לבוא לא יקראו יותר בשם הפרטי" "רבי יעקב קח כיסא ושב או רבי חיים יקח נא כסא מכובד בגן עדן, אלא יאמרו תשב פה מסכת ברכות וכיסא פלוני למסכת שבת, ועכשיו אורות להרב שפירא יהיה גם כסאות של סדר קדשים בגן עדן".

חברת ש"ס

בפנקס חברת ש"ס בקהילת העלשוויא שבמורביה, מלפני יותר מ-150 שנה, אנו מוצאים לראשונה בין התקנות קביעת לימוד 'הדף היומי'

בפנקס חברת ש"ס בקהילת העלשוויא (מורביה) אנו מוצאים לראשונה בין התקנות את קביעת "הדף היומי" בלימוד הש"ס. התקנות וזו ביניהן הן מט"ז סיון תק"ט (1759) יותר ממאה וחמישים שנה טרם שנתקן הדבר על רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין, ונתקבל הדבר מאז כמעט בכל תפוצות ישראל. אלא שלפי הנראה לא היה זה במגמה לגמור את הש"ס בזמן מסוים, וזו התקנה בלשונה:

"מדי יום ביומו תמידין כסדרן חוב מוטל עלינו התחננומים מטה להתאסף בבית אחד וללמוד בעיון דף אחד גמרא פרש"י ותוספות ומהרש"א דהיינו בזה הזמן גמרנו להתחיל מכת ברכות ומי יתן והיה לבבנו זה עמנו לשמור לעשות ללמוד ולגמור הש"ס עד גמירא.

"זמן אסיפת חברים יהיה בחצי היום דהיינו אחר השעה שישית או שביעית ואם ימשך יותר תבוא עליו ברכה.

הגדת ההלכה יהיה בכל יום מפי איש אחר מבני החבורה, כל אחד מבני החבורה יעניין היטב שיעור בגפ"ת ומפרשים כדי שאם יוטל הגורל בחיקו יכיר ההלכה ברורה בפלפול וסבארא ואם מאן דהו יפול עליו הגורל לא יוכל להגיד את השיעור ענש יענש אותו פלוני לקופה של החברה באם יתרשל אחד החותמים ולא יבוא ויפקד מושבו הוא יוקנס לקופת החברה.

"בשבת וביו"ט יהיה זמן הלימוד והאסיפה ג שעות אחר חצות היום כדי שלא לבטל מעונג שבת כאשר שינה תענוג וערב שבת שטרודים העם הרבה יהיה זמן האסיפה של הלימוד בשחרית תיכף ומיד אחר היציאה מבית הכנסת"

נשמה רעבה

הפילוסוף שפגש ברבי מאיר שפירא וסיפר לו שבזכות הדף היומי חזר לשורש נשמתו

סיפר הרב יהושע בוימל תלמידו של רבי מאיר שפירא: "פעם נסע המהר"ם שפירא לעיר קריניצה שהייתה משופעת במעיינות מרפא. יצאתי לשוה עם רבינו ומראות הנופים היו נהדרים. מעשה אלוקים. מישוהו שעבר לירדנו שאל אותי מי האיש המרשים הזה שאתה הולך לידו? אמרתי לו: רבי מאיר שפירא. האיש שמתרמילו ביצבצה מסכת נדרים לחץ את ידי רבינו ואמר 'אני דוקטור לפילוסופיה. מזה שנים שהרגשתי ריקנות איומה בנפשי. ניסיתי למלא את החלל הריק בכל מיני אמצעים וסדרי לימוד, אך לשווא. עד ששמעתי על רעיון הדף היומי שנשא חן בעיני והשתלכתי בלימוד הזה מאז האמצעי הזה הוא הגואל להשביע את רעבון נשמת. הרב בירך אותו שלימוד הדף יחזיר אותו לשורשו האמיתי'.

מי לנו במילאנו

תיאורו של הרב פנחס לוין זצ"ל, איך איתר את המסעדה היהודית במילאנו?

סיפר הרב פנחס לוין אחיו של הרב יצחק מאיר לוין שהיה חבר הפרלמנט הפולני ושר הסעד במדינת ישראל: "הייתה התעוררות לעליה לארץ ישראל, וחברי אגודת ישראל העולמית נקראו להתכנס בשווייץ. חזרתי מארץ ישראל בכיוון שווייץ חיפשתי קשר מהנמל בטריאסט שבאיטליה לשווייץ. יצא לי לעבור דרך העיר מילאנו ולהתעכב שם בצפייה לרכבת אל הגבול השווייצרי.

"במילאנו הלכתי לחפש מסעדה כשרה. מישוהו אמר לי בארץ ישראל שיש כזו במילאנו, אבל לא קבלתי כתובת. לפתע פתאום עולה באוזני קול ניגון של הגמרא. לרגע נעצרת ואכן נוכחתי כי אוני קולטות מאמרי חז"ל מתוך הדף היומי של אותו היום.

"במזוודתי היתה תמיד מונחת מסכת מן הש"ס של הוצאת חורב. הלכתי לכיוון הקול וחירתי נפתרה. מהר מאד גיליתי בקרבת מקום את

מסורת הש"ס

המסערה הכשרה שממנה עלה ניגון הגמרא. היה זה בעל המסערה, יהודי בר אוריין, שאם כי חי בבדידות גמורה, שמר על לוח הדף היומי.

סיום ירושלמי

בירושלים של פעם היו עורכים תהלוכה למסכתות, עם חופה וכלי זמר כמו בהכנסת ספר תורה

אבי הרב יעקב גלים ז"ל סיפר לי שלהרבה יהודים לא היה ש"ס בבית וכך הוא זוכר שבצעירותו התקיים טקס הכנסת ש"ס לבית הכנסת כמו הכנסת ספר תורה, עם חופה תזמורת ולפידים ומתחניה רקדו עם הגמרות שהוכנסו אחר כבוד לבית הכנסת בבתי נטין ליד מאה שערים.

את השיעור ברף היומי נתן רבי ראובן בענגיס זצ"ל. דור אחרי זה אני זוכר את לימוד הרף היומי בבית הכנסת ישועות יעקב ליד השטיבלך של מאה שערים על ידי הרב שמואל ברוך שולמן. את השיעור בבית הכנסת תפארת בחורים של מרן הגר"ש אלישיב, בבית הכנסת יגדיל תורה - חפץ חיים במאה שערים של הרב שלום איזון, בבתי הונגריין של הרב ישעיה שיינברגה בשכונת זיכרון משה בתוך השטיבלך, בתעשייה הגדולה של התפילה, יושבים מסביב לשעון במשך 24 שעות קבוצות שונות, ולומדים דף היומי בארבע שפות עברית, אידיש, אנגלית, רוסית. על המלאכה מנצח גונפר ז"ל.

אני זוכר חנויות שהיו סגורות בשעה שבעלי החנויות היו יושבים ללמוד דף היומי.

הסיומים של מסכתות היו מיוחדים

זאת הייתה חוויה לראות את המסיימים יושבים לסעודת מצווה שהיה כעין חג ללומדים ולבני ביתם

זכיתי כנער להשתתף בסיום הש"ס מחזור חמישי בשנת תש"כ בישיבת מאה שערים. התרוצצתי בין הנאספים להגיש להם מהתקרובת שהכינו נשות השכונה. אני זוכר את מגידי השיעורים יושבים על כמה אחת. הרושם הזה של זקנים נשואי פנים יחד עם אנשי עמל ששמחים יחד בשמחתה של תורה נשצר בתוכי. וכשעלה זקן החבורה וסיים את הש"ס והתזמורת שהייתה מורכבת מנגנים מבית חינוך עיוורים אחזה בכלום התרגשות. לאחר כמה דקות עלה רבי בן ציון ידלר זצ"ל, המגיד הירושלמי והחל לומר מחדש את מסכת ברכות למרות זקנותו והוא כבר היה קשה ראייה ולמד בקול רם בעל פה את העמוד הראשון. זאת חוויה שלא תשכח.

נטיעות ארץ ישראל

בט"ו בשבט תרצ"א נערך סיום המחזור הראשון בדף היומי בישיבה הגדולה במאה שערים בירושלים. הגר"ח זוננפלד סיים ופתח

ותחילתה מחדש.

7 שנים לאחר מכן כ"ד סיון תרצ"ז סיימו את הש"ס, והימים היו כבר ימי מלחמת העולם השנייה. גם בארץ ישראל היה מתח של מלחמה מאחר והבריטים רצחו בירושלים את אחד מלוחמי החרות שלמה בר יוסף הי"ד אבל עם ישראל לא אמר נואש. בארץ ישראל חגגו את סיום השס במספר מוקדים כשהגדול מבניהם היה בבית הכנסת עבודת ישראל [אגודה שול] בשכונת שערי חסד החגיגה על סיום השס נחגגה במשך 7 ימים.

בשכונת שערי חסד ניתנו שיעורים גם בימי עוצר על ידי הרב מרדכי זלוטניק זצ"ל.

החגיגה החלה במוצאי שבת עם דרשה מיוחדת של הרב ישעיה חשין זצ"ל. אור ליום כ"ח סיון סיימו את הש"ס ורבי יוסף צבי דושינסקי זצ"ל נשא את דברי ההדרן. הרב משה בלויא שהיה ביום ההכרזה בכנסיה הגדולה סיפר על ההתרגשות העולמית.

באותו ערב התקיימה סעודת מצווה.

באור ליום כ"ט סיון נשא דברים הגר"ח זוננפלד זצ"ל את ההדרן על הש"ס ותחילת מסכת ברכות במחזור השלישי.

בליל ראש חודש סיים את הש"ס מגיד השעור הרב מרדכי זלוטניק זצ"ל וכך ככל ערב במשך שבועה ימים סיימו והתחילו מחדש קבוצות שונות שהגיעו לשערי חסד

לאור המצב בארץ ישראל שלא יכלו לעשות אירועים עם קהל רב יצאו

ט"ו שבט תרצ"א.

בעוד כאן בארץ מנסים אנשי הקרן קיימת לחגוג את יום ט"ו בשבט בסגנון חילוני, אנשי הש"ס וקהילותיהם מסיימים פעם ראשונה את הש"ס. העיתון הארץ ישראלי 'קול ישראל' של תנועת אגודת ישראל יוצא מגדרו כדי לתאר את החגיגה הגדולה. בריווח שנמצא בעיתון מובא שהתלמוד בבלי נלמד בארץ ישראל, באמריקה, באפריקה, באירופה, במקסיקו ואפילו בניוילנה.

הוקמה 'ועדת הרף היומי' שגייסה לצורך ההוצאות של המסיבה את יקבי כרמל מזרחי, כהן היולר, יוסף וידמן. בית חינוך עיוורים שלח את התזמורת שלו, מר בראוערמאן מפתח תקוה שלח תפוחי זהב לחגיגה. אל מקום החגיגה הגיעו אורחים מכל ערי הארץ, תל אביב, פתח תקוה, צפת, טבריה וחיפה.

החגיגה התקיימה בישיבה הגדולה במאה שערים. החל משעות הצהריים הגיעו ילדי התשב"ר עם המלמדים. בשתיים וחצי בדיוק הכריז הרב בן ציון ידלר זצ"ל על פתיחת החגיגה ולאחר תפילת מנחה פתח הרב משה בלוי את החגיגה וביאר את תקנת הרף היומי.

הגר"ח זוננפלד זצ"ל סיים וגם פתח מחדש את הש"ס לאחר מכן הרב בן ציון ידלר זצ"ל הקריא את מכתבו של הגאון מלובלין.

העיתון ממשיך לתאר את סדרת הנאומים ואת חלוקת המשקה ופירות ארץ ישראל כאשר באולם נמצאים 2,000 איש ובחוף מצטופפים עוד 6,000. הקהל יוצא בריקודים ומחול לגומרה של תורה

מתחילים עם הבהירות של 'ש"ס וילנא החדש'!

מתחילים? מוזמנים לפתוח את הש"ס ברשת ספרי אור החיים עם הסדר והבהירות של 'ש"ס וילנא החדש' מגוון מבצעים על כל המסכתות המבוארות

בכפוף לתקנון | ש.ל.ח.

אלעד: רבי יהודה הנשיא, 94, אשדוד: רבי יהודה הנשיא, 8, רבי אליעזר בן הורקנוס, 8, בית-שמש: רבי יהודה הנשיא, 6, נחל טענים, 3, ביתר: הר"ן, 9, בני ברק: נחמיה, 28, הרב כהנמן, 62, הרב שך, 8 (איצקוביץ) רבי עקיבא, 68, אהרונביץ, 12, רבי עקיבא, 152, חיפה: מיכאל, 27, ירושלים: שאלון, 49 (הר נוף), חבוקוק, 2 (מאה שערים), שמגר, 21, הפסגה, 45 (בית וגן), גוש.בד, אילן, 4, מדיעין עילית: שר' יחזקאל, 2, ברנפלד, חפץ חיים, 7, ספר, נתיבות: הרמב"ם, 1, פתח תקווה: רחשילד, 75

מסורת הש"ס

בשכבך ובקומך

בביתר יש כולל שבו מתחילים את לימוד הדף היומי בשעה 2:45 לפנות בוקר. עשרות משתתפים בשיעור.

בביתר יש כולל חצות השיעור הרשמי מתחיל בשעה 2:45 לפנות בוקר. מגיד השיעור הרב יהושע דייטש מספר על אותם עשרות איש הבאים ללמוד בשמחה עד אור הבוקר עם תפילת ותיקין כדת וכדין. השנה זו הפעם הראשונה שהם מסיימים את ש"ס.

במקום עיתון בוקר

למה נופה האשה עם הכלב מהרצליה על מחלק הסוגיות של 'מתיבתא'?

בעוד הרב מאיר שפירא חולל את הרעיון של לימוד הדף היומי התלמוד של שוטנשטיין או מלכות עוז והדר בראשות הרב מנחם מנדל פומרנץ גרמו להנגיש את הלימוד לעם. עשרות אלפי מנויים מקבלים את גמרות מתיבתא מדי פעם אל תיבת הדואר.

אחד ממפיצי הגמרות שאחראי על אזור המרכז והצפון מספר כי באחד מהבקרים בשעה 5 לפנות בוקר הוא הגיע אל אחד הבתים ברובע חילוני בהרצליה ומולו הופיעה אשה לא בלבוש צנוע, כשהיא אוחזת בכלב והחלה לצעוק עליו: "עכשיו באים?" השליח נבהל והיא המשיכה: "בעלי מחכה כבר יומים לגמרא ולמה אתה מאחר?" התברר שבאזור יש קבוצה של חברים שאינם שומרי מצוות הלומדים דף היומי.

מסכת מכות

גם בעיתות רדיפה ומצוקה גדולה, בימי השואה, יהודים חרפו נפשם ללמוד דף היומי. מזה כתב רבי יעקב ריימס הי"ד מסיגעט, על המסכת ממנה למד?

פרק היסטורי חשוב בתקנת הדף היומי היא התקופה הקשה של ימי השואה הארורה שבו נלחמו יהודים על עצם קיומם הפיזי ועל שמירת המצוות אבל סרבו להתנתק גם מלימוד הדף היומי. רבי יעקב בן רבי ברוך ריימס מהעיר סיגעט למד את הדף היומי גם במצבים הקשים ביותר. הגמרא שלו נמצאה אצל משפחת אפל שהסבא רבי מרדכי אפל היה החברותא שלו. המסכת שבה למד הייתה מהמסכתות שנכרכות ביחד: נדרים \ גויר \ סוטה

בסוף מסכת נדרים הוא כותב על דפי הגמרא: "נדרים - הפעם אודה לה' בכפלים. זה הפעם השנית כי זכיתי להתחיל ללמוד בש"ס מסכת נדרים וה' היה לי בעזרי ועשה איתי ניסים ונפלאות ונקוה שמעתה ולהבא יהיה ה' בעזרי ואל שדי ייתן לי ולכל עם ישראל רחמים כי בצרה גדולה אנחנו..."

בסוף מסכת נדרים הוא כותב: "אבקש מאדון כל העולמים שימחול לי על מה שלא למדתי מדי יום ביומו את הדף היומי כמו היעוד שלי. אנוס הייתי מחמת הרדיפות של הרשעים יימח שמם וזכרם והקב"ה ברחמיו היה לי בעזרי והציל אותי עם כל בני ביתי, והפעם אודה בכל לבבי הנשבר ואקווה להשלים את אשר חסרתי אם אלוקים ייתן לי כח..." בתחילת מסכת נזיר מסיים רבי יעקב את דבריו בתפילה קצרה: "במצוק העיתים הללו אין יודע מה ילד רגע. מקווה למי שאמר לעולם די, יאמר במהרה לצרותינו די ומהרה ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה".

ל"ג בעומר תש"ב הוא מסיים ומתחיל מסכת סוטה ומודה לה'. בסיום מסכת סוטה אין כלום...

הוא לא זכה להשלים את המסכת. לפני שנים פגשתי לומדי ש"ס שרידים מהשואה בבית מדרש ספינקא ברחוב סלנט בירושלים אנשי עמל שעל גופם צלקות ואימת מוות. אבל כשדברו על 'הדף היומי' אורו עיניהם וחזרה עליהם שמחת החיים. ■

רבנים ונציגי אגודת ישראל מירושלים לרחבי הארץ כדי לחזק את הרעיון של הדף היומי.

השיר והשבח

לסיום הראשון בלובלין הולחן שיר מיוחד למלים 'הדרך' עלך כל הש"ס. השיר הזה נשכח.

סיום הש"ס הראשון התקיים בישיבת חכמי לובלין ובו נטל חלק רבי מאיר שפירא שאמר את 'הדרך' על הש"ס. תלמידי הישיבה חיברו שיר על המילים 'הדרך' עלך כל הש"ס" ותגו עד אור הבוקר. היום, אחרי 13 מחזורים, השיר הזה נשכח.

בלי המחולל

הסיום השני בלובלין כבר צויין בלא מחולל הדף היומי רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין

בישיבת חכמי לובלין נחוגה חגיגת סיום המחזור השני של הדף היומי. הפעם כבר לא היה רבי מאיר שפירא בין החיים. הוא נלקח לבית עולמו ב' חשוון תרצ"ד. לסיום בשיבה בלובלין הגיעו אדמו"רים ורבנים בראשם רבי אברהם יעקב פרידמן מכויאן למברג הרב מטשיבין ועוד. האדמו"ר ממרדוין בעל האמרי שאול רבי שאול ידידיה אליעזר טאוב כוכב באמירת פסוקי "לדור מזמור" ובסיום האמירה הלחין במקום מארש על הפרק הזה.

ותולדותיהם מאירי עינינו!

לראשונה! מבט מקיף ומעמיק אל תולדות חייהם ופועלם של הגאונים הצדיקים מאורי ישראל, בהגשה מהודרת השווה לכל נפש

♦ המאור הגדול ♦ שפתי מלך ♦

מנחם מנדל פומרנץ זצ"ל נכדו מרן הגאון רבי שלמה קורח זצ"ל רבה הראשי האחרון של תימן רבה של בני ברק וראש רבני תימן בארה"ק

♦ תולדותיהם חייהם ופועלם של צדיקים ♦ מראות הוד כתבים ואגרות ♦ תשובות בהלכה ובאגדה

מחיר מיוחד
לרגל ההוצאה:
65 ₪
ב' כרכים

הפצה ראשית בבית היוצר 'המאורות'

הוצאה והפצה: "יפה נוף" ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

ירושלים: מלכי ישראל 17 | סופרסטור מאה שערים 17 | צומת בר אילן 1 | גבעת שאול 28 | בית ונן הפסגה 50 | בית הדפוס 32 | מודיעין עילית-קרית ספר: אבני נזר 26 | שדי חמד 1 | ברסלר: רבי יהודה הנשיא 14 | בית שמש: חפציבה-בן איש חי 29 | חזון איש 17 | חדש: רמה א'-נחל שורק 31 מעל שוק מהדרין | בני ברק: רבי עקיבא 130 | אהרונוביץ 19 מול מרכז רימונים | ברטנוב 43 | עזרא 45 אשדוד: ענק הספרים - יוסי בן חלפתא 10 רובע ד' | פתח תקוה: קהילות יעקב 4 בני הדר | ההסתדרות 2 פינת רוטשילד | אלעד: רבי יהודה הנשיא 90 | קרית גת: האדמו"ר מחב"ד 1 פינת נתיבות שלום (בנין קרעטשניף) | רכסים: סביון 39 (בנה ביתר) | אופקים: חפץ חיים מול בית הכנסת אוהל משה.

גל עיני ואביטה

מאז סיום הש"ס ההיסטורי הראשון שהתקיים בהיכל "ישיבת חכמי לובלין", ובעוד אלפי בתי מדרשות ושטיבלך בכל רחבי תבל, לראשונה בפומביות שכזו מאז מעמד מתן תורה, השתנו כמה וכמה דברים בהיסטוריה היהודית-חרדית בפולין.

האירוע הנוראי הראשון שקפך את יהדות אירופה בפרט ויהדות העולם בכלל, היה, כאשר ביום ב' ג' בשבט תרצ"ג (30.1.33) התעורר העולם הרחב ושמע על הבשורה הנוראה שהצורר הנאצי ימ"ש עלה לשלטון במדינת גרמניה. למן אותו יום מר ואיום ירדה רוח של קדרות על פניהם של כל היהודים בכל מקומות מושבותיהם, ובמיוחד על מנהיגי הרוח, עיני העדה, אשר חשו באסון הממשמש ובא ובלהט החרב המתהפכת על ראש העם היהודי.

הצהרות השיטנה המרועלות, והאיומים שיצאו מפי הצורך, יחד עם ראשיתן של הגזירות שהותכו על ראש יהודי אשכנז הוסיפו ואימתו את תחושת החרדה שאחזה בלב היהודים.

המהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל שנחנך בלב רגיש ועיני נשו, חש יותר מכל בסכנה המרחפת על ראש העם היהודי. למרות שמאז ומתמיד הוגדר כ"איש השמחה", והצהלה לא

משה מעל פניו, ירדה עליו ארשת קדרות. שעות ארוכות היה מתהלך רומם ומהורהר, כאוב ודואב, ומפיו מתמלטות אנקות שוברות לב.

בפורים תרצ"ג לא הרשה לערוך את "הצגת פורים" המסורתית, ברמזו למקורביו: בזמנים קשים כאלו אין מקום לשחוק כלשהוא... גם על שאר גדולי ישראל זי"ע ניכר היה שעניניהם מחפשות רוח הצלה לכלל ישראל העומד בפני שעה קשה ונוראה רח"ל. מצב זה השרה אורית נכאים ברחוב היהודי, וכמובן שמצב הרוח לכיון מסיבות-חגיגות וכל כיו"ב שאף לאפס.

הסתלקותו של ראש הישיבה

האירוע השני שאפשר להמשילו לנפילת פצצת אטום על יהדות פולין, היתה פטירתו הפתאומית של המהר"ם שפירא זצ"ל מלובלין, יום ומחולל הרעיון המופלא, של לימוד ה'דף היומי'. ביום ו' עש"ק פר' נח, ו' לחודש מר-חשון תרצ"ד בשעה 3.15 לפנות בוקר, יצאה נשמתו הגדולה והקדושה בטוהרה, והוא בן מ"ז ומחצה שנים.

אין שום אפשרות לתאר את האבל העמוק

בימת הכבוד במעמד סיום הש"ס השני

והנוראי שהקיף את רכבות אלפי ישראל במדינת פולין בכלל ובכל העולם היהודי בפרט. השמש הגדולה, המאיר הגדול שהבהיק לארץ ולדרים עליה, שהוריד לעולם את התקנה המופלאה של ה'דף היומי', נלקח כשהוא בעיצומה של עבודת הקודש שלו.

שני אירועים מעציבים ומפחידים אלו, הכניסו את יהדות פולין בכלל, ויהדות אירופה בכלל למצב של דכרון, צער ומצוקה פנימית נוראית. באזני הרבבות שהשתתפו בהלווייתו של מהר"ם שפירא זצ"ל, הדהדו המילים הנרגשות שהשמיע הגאון רבי מנחם מנדל אלטר מפאביניץ זצ"ל-הי"ד (בנו של רבינו השפת אמת זצ"ל) בהלווייתו, וכה אמר:

"רבה של לובלין! הלא כל התנאים והאמוראים יצאו היום לקראתך ויכניסוך בשמחה לגן עדן, כי מי כמוך הרבה והפיץ תורה שבע"פ באמצעות ה'דף היומי". אין לך רב וגדול בישראל שהחיה כמה מסכתות מהתלמוד כמוך, מיותמות ומבושות עמרו מסכתות אלו בארון ואין פונה אליהן אלא יחידי סגולה שבכל דור, עד שבאת רבי מאיר והחיותן, ונעשו לקנין לכל בית ישראל, לכל לומדי 'דף היומי'. כל אותן מסכתות, רבבות דפי הגמרא שנלמדו בזכותך יצאו להקביל את פניך."

והנה הגיע אירוע משמח. בט"ו אלול תרצ"ז התכנסה במארינבר שבצ'כיה הכנסיה הגדולה השלישית של אגודת ישראל. במסגרת כנסיה זו, נשמעו כמה צאנז עידוד מגדולי האומה, אך למרות הכל, האוירה היתה מתוחה מאוד. אבק השריפה ממשי ריחף באויר הכנסיה.

האנטישמיות בפולין ובשאר מדינות אירופה, הרימה ראש, ושלומי אמוני ישראל עמדו במצב נוראי, הפחד ממה שצופן העתיד היה גדול מאוד, איש לא ידע מה ילד יום.

בקרב ההנהגה הרוחנית של 'אגודת ישראל' היו חילוקי דעות קשים בענין, היו שחשבו, כי כעת אין זה הזמן למסיבה גדולה ומפוארת לכלל ישראל לרגל סיום הש"ס השני. לעומת דעה זו, הביעו כמה מגדולי ומאורי ישראל דעתם הנחרצת, כי אדרבה ואדרבה, לעת אשר כוז, שפלות ונוראות שכזו, מצב האומה היהודית כל כך קשה, העם נבוך כולו ואינו יודע מה ילד יום, נצרך לעשות אירוע גדול ומשמח, בו יתלכד העם היהודי-התורני כולו כסיב התורה, אשר היא לנו עוז ואורה, ובזכותה נתחזק ונאזור כוח למבחנים הקשים המצפים לנו.

ההחלטה נפלה.

גדולי ישראל החליטו כי צורך השעה הקשה הוא לאחד את הלבבות תחת הרעיון התורני הנפלא של 'דף היומי', אירוע מעין זה יחזק את הלבבות השבורים של הכלל והפרט, ויתן כוח עמידה לעתיד. אי לכך הוחלט, לחגוג את האירוע של סיום הש"ס השני, ביום כ"ח לחודש סיון תרצ"ז בכל הפאר וההדר.

אירוע מעציב נוסף שאירע בינתיים גרם שוב לעצבות נוראית לעם היהודי כולו, והעמיד שוב בסימן שאלה את קיומו המשמש של סיום הש"ס, היה זה כיבושה של מדינת אוסטריה בידי הנאצים ימ"ש בתאריך ט' אדר ב' תרצ"ז, הנודע בעולם בשם 'אנשלוס'. כיבוש זה, שבדברי ימי ההיסטוריה העולמית, נגרש ללא ספק כיריית הפתיחה האמיתית של מלחמת העולם השנייה, הטיל גם הוא פחד נוראי על יהדות העולם בכלל ויהדות אירופה בפרט, שכעת, עוד הרבה יותר מקודם, לא ידעו מה ילד יום. אך שוב, דעתם של גדולי ישראל הכריעה את הספיקות. "בכוחה של התכנסות רוחנית תורנית- עולמית שכזו, לבטל גזירות רעות ולהביא השפעות טובות לכלל ישראל" - כך פסקו הגדולים את פסקיהם. וההכנות לסיום הגדול יצאו לדרך...

הכנות קדחניות

העסקנים החלו לפעול ולקדם את האירוע הזה בצורה ובהיקף כפי שעסקני 'ישיבת חכמי לובלין' ידעו, הם הקימו 'לשכה מרכזית למען חגיגת התורה', אשר בנייר המכתבים שלה רשומים עשרות חבריה, בהם גדולי הרוח, ובראשם האדמו"ר ר' משהניץ מבריאן זצ"ל והגאון רבי מנחם זעמבא זצ"ל ולצידם עשרות רבנים מפורסמים, עסקנים ידועי שם ואוהבי הישיבה ורעיון ה'דף היומי'.

ה'לשכה המרכזית' נכנסה לפעולה בכל המרץ, הם שלחו מאות מכתבים לרבני פולין והעולם, וביקשו מהם להשתתף באופן אישי באירוע הגדול, שיהווה חיוזק עצום לאומה היהודית כולה, בזמני המשבר הנוכחיים. הם טיפלו במישורים רבים ומגוונים, כגון אירגון מסיבות בכל קצווי תבל. בכל נקודה ונקודה בגלובוס בה קיים שיעור 'דף היומי'. דגש מיוחד הם שמו על סיום גירול שיערך בירושלים עיר הקודש. הם נכנסו לפרטים הקטנים ביותר, עד כדי, השגת הנחה ניכרת לנסיעה ברכבת מכל קצווי פולין ללובלין לחגיגה המרכזית.

לצד זה, עמלו קשות להכין תוכנית מרתקת במיוחד לשלשת ימי הכינוס שיהיה בלובלין, כינוס שיתחיל ביום ו' עש"ק קרח, כ"ז סיון וימשך עד יום ב' כ"ח סיון - יום סיום הש"ס. בשלשת ימים אלו אמורים להיערך מספר כינוסים מרכזיים, בהם יביאו את ברכותיהם גדולי התורה והחסידות בפולין. במהלך ימים אלו יתקיים ג"כ סיום כתיבת 'ספר תורה' שכלל ישראל כתב לזכותו של מייסד ה'דף היומי', מהר"ם שפירא זצ"ל, ספר תורה מהודר שאמור להיכנס ברוב פאר והדר, ולשכון כבוד בהיכל בית המדרש של הישיבה בלובלין.

על הכרוז הראשון היו התומים עשרות גדולי תורה ועסקנים גדולים ממדינות רבות בכל רחבי העולם היהודי:

לאחינו בית ישראל בכל מקום שהם! וכרוזא קמא בחיל, בכל פנות הארץ והגולה: יום שמונה ועשרים לחודש סיון דהאי שתא שנת תרצ"ז, הוא יום חגיגת התורה.

ביום ההוא, יום סיום הש"ס של דף יומי, מחזור שני, נחתמת תקופה שלמה בלמוד תורה בצבור. בו ביום יצאו צבאות ישראל, לומדי דף יומי, די בכל אתר ואתר, לחלוק כבוד לתורה ולשוש אתה משוש. אלה האלפים והרבבות, אשר משך שבע שנים, התקבצו לשיעורי דף יומי, יום יום, - כפי תקנת ראשי הגולה, - יזכו להגיע ביום ההוא לגמרה של תורה שבע"פ, יעמדו נא כולם לברכה, להשלים התורה. אז מלפני שבע שנים, בחמשה עשר שבט, שנת תרצ"א, ביום סיום הש"ס של דף יומי מחזור ראשון, העיר ד' רוח ממרום והתעוררות רבה עברה במחנה ישראל, להקים עולה של תורה. וליום המחרת, בעת החל מחזור שני השכימו אלפים ורבבות מישראל, וקיימו וקבלו עליהם לקבוע עתים לתורה, להשתתף - בדף גמרא יום יום - בצבור לומדי דף יומי שבכל העולם. והי' בהגיע יום שמונה ועשרים לחודש השלישי הוא חודש סיון, יזכה כל הצבור הזה לסיום התורה שבע"פ. ומה חביבה מצוה בשעתה, ונאה לברך עלי, ברוך המקום נתן התורה, שהחיינו, וקיימנו, והגיענו לזמן הזה! ובכן מה נכבד היום!

יום שיתנוסס בו דגל התורה ברמים, ולשים פאר עטרה לראש ישראל, את ערוי מהר חורב, ושמחת עולם על ראשם - שמחה שמעולם, על ראשם. יום שבו מתגלה הנקודה הפנימית, הטמונה בלב כל איש ישראל, להתלבש ברוח עז, לכבוד ד' ולתורו.

יום שיגלה ויראה בו, הטמיר ונעלם בכח התורה, כח הזה שגילה ד' לעמו ישראל, בדברו אליו מתוך האש ויחי. כח התורה, שעמד לאבותינו ולנו, בימי הצרות והתלאות, כאשר ארכו ימי הגלות, וגבר ישראל! ויכירו כל באי עולם, כי לא בכח כי אם ברוחי אמר ד' צבאו, וזהו כח התורה הקיים לעד מיום היות ישראל לגוי עד היום הזה. כן יגן עלינו וישמרנו ויצילנו מכל רע לחיים ולשלום לעד ולנצח נצחים.

ובכן, תנו כבוד לתורה. התעוררו נא כולכם לקראת היום הגדול ההוא! התקדשו נא כל ישראל לחגיגת התורה!

יגדל נא איהם כח התורה כלפי פנים בקרב ישראל, ויתנשא כבודו ברמים לעיני העמים, ככתוב, וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקרא עליך

גדולי ישראל במעמד

הגרים זעמבא זצ"ל בכניסה

ויראו ממך.

והי' בעת בא יום הגדול והנורא הזה, יתקבצו נא כל ישראל בכל מקומות מושבותיהם, לתת כבוד לתורה ולקדש שם שמים ברכים.

ביום ההוא יעלו נא לובלינה, עיר העתיקה - מקום אכסניא של תורה ומקום מנוחת כבודו של המזכה הרבים, הגאון הצדיק רבי מאיר שפירא זצ"ל, יוצר דף יומי - ראשי ישראל ומנהיגיו, ועל פיהם תצא הוראה לפעולות ומעשים בעד תורתנו הקדושה.

והי' ביום המחרת, בתלתא בשבתא, ביומא עשרין ותשעה לירחא תליתאי, כד אתחלי מחזורא תליתאי לתקופת דף יומי, יקומו נא המונים המונים

מעדת ישראל אל שערי בי מדרשא, וישימו נא חלקם בין הקהל הקודש, צבור דף יומי, להסתופף בצלא דמהינותא דאורייתא קדישתא. והי' מספר העוסקים בתורה יום יום כמספר בני ישראל אשר לא יספר מרוב.

והי' רצון, ומשמחת מצוה זו, וישפע שפע רב על שם פזורה ישראל, ונוכה לעלות ברינה לחוג חג משוש לבנו בארצות החיים ומשיח ד' בראשנו, במהרה בימינו, אמן.

כרוז זה, שנרפס ברוב עתוני התקופה, והודבק בכל ריכוזי הציבור החרדי דאז, עורר רושם רב, וגרם לתכונה רבה ולהתרגשות עצומה, לרגל האירוע הגדול העתידי לבוא לטובה.

המעמד שזכרנו ניצת במחנות

בעתוני התקופה ובמקומות שונים נוספים מתאר יוסף פרינדון: "היה זה יומרני מדי לומר עתה, מקץ שנים רבות כל כך, כי אני זוכר את כל הפרטים של מעמד מפואר ומרהיב זה לכבוד התורה שנערך בלובלין.

גדולי ישראל במעמד

ככלות הכול, חלפו באמת שנים רבות, ובנוסף לכך, היה נבייתים גיטו ורשה, והיו אושוויץ וברכנובולד, עם לילות ורימים ארוכים של רעב, מצוקה ופחד. אחי למרות זאת, נותרו הרבה רגעים וזוהרים וזוהרים מבין מאורות של יהודים גדולים שהשתתפו באותו כינוס של לובלין, החוריתים בה עמוק במה ובכל, חלפו השנים המרות וכל ימי האימה שעברו, לא היה בכוחם למחות את חכם.

כן, ממש כאילו היה זה תאמול, וכבר אני את הקול הלבוב המתקן של האדמו"ר ממז'יץ, כעמי שול ידידיה זצ"ל, לעת שאמר את הפקד המזמור "מאחור יות, בעבירי דת מפרסת בן הישיבה, כאשר התחיל לומר את המאשר העמיר שאותו חיבר לכבוד חגיגת התורה, כשהוא מלווה בקולם של אפי האורחים העומדים ברחבה הגדולה, ששים ושמיים בשמחת וכבוד התורה.

היות ואבי ז"ל, תור חבר פעיל במועצת ההנהלה של הישיבה, נטל חלק בארגון התגה הגדולה הזו, וידע אני כמה התלכטיות קשות היו למארגנים בשאלה, האם לקיים או לא לקיים חגיגה זו באותו היקף רחב וחגיגי שבו נערכה. התקופה והאווירה כבר לא היו כאלה שבהן מצד היהודים לאשורן, והיהו מותאמים או בדיק לעריכת חגיגות. עננים כבדים של החרוב המתקרב וההיעזבו או, וכבר היו תלויים בשמיה של פולין היהודית. מדיניות האפליה של ממשלת פולין, לרחוק את היהודים מן המסחר והמעמדותיהם הכלכליות, כבר היתה בצימצום. האנטישמיות של האנדרקיס הפולניים הקצינה והחרפה, והתקנאו בהם לאומנים פולניים אדוקים יותר, ושה. התכוננו לאסור לגמרי את השחיטה היהודית. צרה רפה צרה באותם הימים.

אבל גבר הנימוק של אלה שסברו, כי שומרי התורה אסור להם להיכנס לאזור האסור, הליחסיק באווירת היאוש השוררת בחלקים גדולים של הנפה. והוא, אולי שמהו זה ותרומתו להגביר את מידת הבטחון. "הבה" נעגנרש לפחות הרגע (ברכזה של תורה ואמונה) את כל המחשבות המציקות ומאירות האדגות המציקות. הבה נוכיח לעולם, כי חרף כל היסורים והמרירות, מבררם עם התורה כחיי עולם".

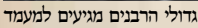
ובכל זאת! כאשר התורה קראה, הגיעו יהודים מהמדינה... נסעו פזלים
לחיות חיו זולות, והרבה כסף לא התחלל בהכיסיהם של יהודי פולין וגליציה.
למלמרות כל אלה, הייתה הערכה כי לא לובלין דומה או קרוב לעשרות אלפי
היהודים כדי ליטול חלק בחגיגת התורה. גם יהודים מהעירייה השכנות
ללובלין הגיעו באוטובוסים או בכרכרות תרומות לסוסים. ביבת התיבות
של לובלין, בתחנות האוטובוסים וברחובות לובלין ניכר היה היטור רושם
התהירה הגדולה של יהודים שבאו כדי לשמוע על התורה ולחלוק כל כבוד...

האורחים הראשיים היו, כמובן, גאוני וגדולי התורה ואישים רבניים שכוּן מקרוב ומרחוק במספר רב. מלבד האדמו"ר רבי משה'ניו מבויאן-קראקא,

כשבילינו, תלמידי הישיבה, התחילה כאמור 'חגיגת התורה' למעשה כבר שלושה ימים קודם, ביום שביעי כ"ה בסיון, כאשר אל לובלין החל להגיד על שולחן הרבה בתלמידי ישיבה לשבע, אשר למדו בה בחייו של הרב זצ"ל. ויהיה זו שיבה של בני עליה מן הרמה הגבוהה ביותר, מבין היתר תלמידי של המושג: רבנים צעירים ודינמיים, לומדים מופלגים ומפורסמים, אישי מחשבה והגות ונואמים מעולים ורהוטים, שכמעט לכל אחד מהם היה תעודי גדול ומזהיר אלמלא לא היה החורבן. רובם של אלה הלא היו סלתו ושמןו של הדור הצעיר כפולין ובגליציה, ואותם בחר הרב מלובלין אישית להיות תלמידיו.

העליתי רק רשימה של מעט יותר מעשרה מן התלמידים לשעבר שפארא
את הישיבה באותה שבת. אבל אותה שבת נחרתה בזכרוני עוד יותר הודות
ל"שליחותו" של האדמו"ר מביאלי, התפילה עם מספר כה רב של גאונים
וצדיקים, המספר הגדול של האוהדים הרבניים וגם המספר הרב של הבעלי
בתים האוהדים, עסקנים ונכבדים מפורסמים, בראשות ראש הקהל של
וורשה, ר' אלי' מזור והנשיא המסור של הנחלת הישיבה, העסקן הדינאי

בית המדרש, אולם האוכל והפרוזדורים המרווחים, נתמלאו תסיסה ורחש של שמחה. השלחן הטהור בליל ש"ק משך אחריו המונים מהנוכחים, היה זה 'שבת אחים' מרום באופן שלא ניתן לתיאור, השלחן הטהור נמשך עד

הריקודים בליל שבת ובמוצאי שבת נמשכו שעות ארוכות. וכל זה לא היה אלא התחלה 'צנועה'...

כל באי הכינוס אמרו תהלים במשך חצי שעה ולאחר מכן יצאו גדולי ישראל בקריאה נרגשת למלך אנגליה ולקומיסר בארץ ישראל בשם כל הרבנים ועסקני התורה - בבקשה להקל על עונש המוות. למעשה, שלמה בן יוסף נתלה בסופו של דבר ביום ל' סיון תרצ"ז (29.6.38). ככלא עכו, השם

יומא טבא לרבנן - הספר שהפך לנכס צאן ברזל ומרכז את כלל העניינים הקשורים לסיומים השונים, אירועי הסיום, מקורות ומובאות ממאות ספרים. מחולק ל-5 שערים - הלכה, הדרן, עיונים, פיוטים ופנינים. כולל תשובות ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א ועשרות פסקי הלכה שהתקבלו מפי פוסקי הדור זצ"ל ושלטי"א.

[illegible][illegible]

חמשה חומשי תורה עם פירוש רש"י ופענח רזא

“פענח רזא” נכתב ע”י רבינו יצחק ב”ר יהודה - מבעלי התוספות, וכולל הגהות והערות מרבינו יצחק ב”ר שמשון - חתן המהר”ל מפראג זי”ע.

60 ש' בלבד!

גל עיני ואביטה

יוסף פרינדזון: נשאר גם בזכרוננו נאומו הנלהב של הרב אהרן לעבווהל, אחד מיקירי תלמידיו של הרב מלובלין, שבזמני היה חבר הנהלה ומוזכיר ראשי של הישיבה. הרב לעבווהל היה אחד הנואמים המבריקים ביותר שהיו ליהדות התורה.

בדרשתו ניסה הרב לעבווהל להשיב בעקיפין לאלה שהיו להם ספיקות בדבר קיום חגיגה בימים כה קשים. הוא הביא את המעשה הידוע המובא בחז"ל עם פפוס בן יהודה, ששאל לרבו למה הוא מקהיל קהילות ברבים ללימוד התורה בשעת הסכנה? ורבי עקיבא השיב לו על כך במשל הידוע של הרגים בים שנשאלו הלמאי אינם נמלטים מהים בשעה שנשקפת להם סכנה ליפול במלכודת הציד, והם השיבו: "מה במקום חיותנו כך, במקום מותנו על אחת כמה וכמה".

הרב לעבווהל תיאר בפרוטרוט את הצרות הרבות הניתכות על ראשי היהודים, ואז עמד וקרא: "אמת, אנו מעונים ונרדפים. אנו חסרי אונים ונעדרי מגן, ועוד ים יותר גדול של צרות רח"ל מקיף אותנו מכל העברים, אבל בלי תורת החיים, הרי כבר היום איננו כלום. כבר היום איננו אלא אבק למרמס... אבל עם התורה אנו בכל זאת עם של חי עולם!"

מזרח' של משי וקטיפה

יוסף פרינדזון ממשיך בתיאורו: מיום ראשון לפני הצהרים אינני זוכר כמעט כלום, זולת את אלפי היהודים שמילאו את פרוודורי הישיבה, ואת העובדה האופיינית הבולטת, שכל זה כמעט ולא הפריע את סדרי הישיבה. פעמון הישיבה העיר בשחר יום ראשון את בני הישיבה, ולמרות כל ההמולה הכרוכה במספר כה רב של אורחים, ישבו התלמידים במשך כל לפני הצהרים על ספסליהם בבית המדרש ולמדו לרוב בהתמדה ובחשק גדול, כאילו היה זה יום רגיל.

אבל לעומת זאת אני כן זוכר היטב את תפלת המנחה, כאשר שליח הצבור היה רבה של פרשוב, הגאון ר' משה חיים לאו, שבזמנו הוא כבר כיהן כרבה של פיעטרקוב, כממלא מקומו של מהר"ם שפירא זצ"ל. בנוסח וויז'ניץ שאותה שמעתי אז בפעם הראשונה, כה סחפה אותי, עד שאני בעצמי שיננתי אותה והתחלתי להתפלל באותו ניגון. וכוותל המזרח באותה תפלת מנחה טבל כולו במשי וקטיפה. עמדו שם גדולי האדמו"רים והרבנים שכבר פורטו למעלה, ואנחנו התלמידים, לא היינו מסוגלים להשביע את עינינו במראה הזה, וכך גם כל הקהל העצום שנדחק בקושי לתוך בית המדרש כדי לזכות להיות במחיצתם.

ובודאי שאני זוכר את הכינוס שנערך ביום ראשון בערב, שהיה מעין הכנה לסיום הש"ס של יום המחרת, שתכניתו היתה מקודשת לכבוד התורה, ובנוסף לכך גם לחנוכת הבית של הקומה השישית לבנין הישיבה. הערב, החל בדברי מבוא של רבי יצחק מאיר לויין, חתנו של האדמו"ר מגור ונשיא אגודת ישראל בפולין, ושל ר' אלי' מזור, ראש הקהל של וורשה. הנואם המרכזי באותו ערב היה הגאון המפורסם רבי מנחם זעמבא, בביוגרפיות שלו מוזכר רק לעתים רחוקות כוחו המופלג בדרוש, אולי משום שהוא הופיע רק לעתים רחוקות בנאומים. אבל הוא היה דרשן נלהב ומרתק. הוא דיבר במהירות ובעוצמה, אבל חיתוך הדיבור שלו היה ברור ומפיו ניתזה ממש אש קודש. הוא השתמש בהיגוי מקורי למד, ולמעשה היתה דרשתו יותר בלשון קודש מאשר באידיש, שכן כמעט כל משפט שני כלל פסוק, גמרא או מדרש.

אני נזכר במשפט אחד מדרשתו, וזה היה כאשר הכריז: "קשר עליון - מדאורייתא", כאשר רוצה יהודי להיות קשור לרבונו של עולם, כשהוא מבקש להיות רבוק בהקב"ה, הרי זה - מדאורייתא, רק באמצעות לימוד התורה, בעמלות התורה! את אמירתו זו הוא ביטא במידה כזו של התלהבות, עד שכל היושבים התרוממו מכסאותיהם, והעומדים החלו להתנועע במקומם כמו בשעת התפילה.

רבי אברהם טברסקי ז"ל, בנו של האדמו"ר מטריסק - לובלין משחזר קטע נוסף מדבריו של הגאון רבי מנחם זעמבא באותו מעמד, שנזרק בהם נבואה על הבאות:

"איתא בחז"ל (פ"ו ראבות מ"ב) דכל יום בת קול יוצאת ואומרת, אוי להם לבריות מעלבונה של תורה.

אוי להם לבריות, כאשר הבריות צועקים אוי ואבוי! רע לנו, מר לנו, הרי זה בא מעלבונה של תורה, שלא מכבדים תורה כראוי. אם רוצים להינצל מאותו אוי! יש לתקן את פגם עלבונה של תורה.

חז"ל אומרים (בפסחים נו ע"א) ביקש יעקב לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה, מרוע נסתלקה ממנו שכינה באותה שעה? מובא בספרים הקדושים, שכיון שצפה יעקב בקץ וראה את המאורעות הקשות שיעברו על ישראל באותה שעה, כפי שאמרו חז"ל שבעיקבתא דמשיחא יהיו צרות גדולות לעם ישראל, נכנסה עצבות בלבו, על דם ישראל שישפך במים, ולכן נסתלקה ממנו שכינה, שכן אין השכינה שרויה אלא מתוך שמחה".

יוסף פרינדזון: נשאר גם בזכרוננו נאומו הנלהב של הרב אהרן לעבווהל, אחד מיקירי תלמידיו של הרב מלובלין, שבזמני היה חבר הנהלה ומוזכיר ראשי של הישיבה. הרב לעבווהל היה אחד הנואמים המבריקים ביותר שהיו ליהדות התורה.

בדרשתו ניסה הרב לעבווהל להשיב בעקיפין לאלה שהיו להם ספיקות בדבר קיום חגיגה בימים כה קשים. הוא הביא את המעשה הידוע המובא בחז"ל עם פפוס בן יהודה, ששאל לרבו למה הוא מקהיל קהילות ברבים ללימוד התורה בשעת הסכנה? ורבי עקיבא השיב לו על כך במשל הידוע של הרגים בים שנשאלו הלמאי אינם נמלטים מהים בשעה שנשקפת להם סכנה ליפול במלכודת הציד, והם השיבו: "מה במקום חיותנו כך, במקום מותנו על אחת כמה וכמה".

הרב לעבווהל תיאר בפרוטרוט את הצרות הרבות הניתכות על ראשי היהודים, ואז עמד וקרא: "אמת, אנו מעונים ונרדפים. אנו חסרי אונים ונעדרי מגן, ועוד ים יותר גדול של צרות רח"ל מקיף אותנו מכל העברים, אבל בלי תורת החיים, הרי כבר היום איננו כלום. כבר היום איננו אלא אבק למרמס... אבל עם התורה אנו בכל זאת עם של חי עולם!"

אלפי משתתפים

ביום שני כ"ח בסיון, רחבת הגן הענקית שלפני בנין הישיבה היתה מלאה וגרושה באלפי אנשים, כשכל המבטים היו מופנים ומכוונים לעבר הבימה המיוחדת שהוקמה לאדמו"רים והרבנים, גדולי התורה והיראה - זה בודאי למעלה מן הכוחות היום, כעבור שנים כה רבות. מה שאני זוכר היטב הרי זה את הלחץ והרוחק של האלפים שנדחקו כדי שיוכלו להיות מה שיותר קרובים למנהיגים הגדולים שפיארו את הבימה. באותה תקופה עוד לא הונהגו המיקרופונים וכל אחד רצה לשמוע לפחות משהו ממה שאמרו.

דברי פתיחה נשא הרב אליהו מאזור, ראש הקהל של ורשה וויר"ה הנהלה האדמיניסטרטיבית של יח"ל שקרא בלהט: נתבקשתי ע"י אדמו"ר מגור שליט"א (מרן האמרי אמת זצ"ל) למסור את ברכת קדשו לאספה החשובה, אליה נבצר ממנו להגיע ולהשתתף מפאת חוליו. הוא אף שלח עמי נדבת קודש סך של 2,711 'גרוש היום' עבור יח"ל. בשם כל הקהל הקדוש שנמצא כאן אנו מברכים אותו בבריות איתנה לאורך ימים ושנים טובות!

כל הקהל ענה אחריו בקול גדול - אמן.

ברוכים הבאים בשם ה' - פתח הגר"מ זעמבא זצ"ל את דבריו. כולנו התכנסנו מכל מקומות מושבותינו כדי לתת כבוד לתורה. אנו עומדים כעת בזמן קשה, עננים שחורים מרחפים מעל ראשנו, דוקא בזמן קשה כזה, חשובה ההתכנסות הזו של ידאי ה'. יש קידוש ה' עצום בהתכנסות זו, ובכוחה לעורר רחמי שמים על כלל ישראל.

המקהלה פצחה בהמנון הישיבה "הישיבה היא חיינו" שחיבר הסופר המהולל, רבי אלכסנדר זושא פרידמן.

במהלך המעמד ניגשו הרה"ק רבי משה'ניו מבאיאן - קראקא, הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף בעל ה'כנסת מרדכי' מסריגורה והרה"ק רבי אברהם יעקב מבאיאן - למברג, והרה"ק ר' משה בצלאל אלטר מגור, ונתנו לידי חבר הנהלת הישיבה הרה"ח יוסף קעניגסבערג את תרומתם, הגרוש היום, בסך 2,702 זלוטי.

הגאון שלמה שיקלע, הרב מקאליש, ומראשוני תלמידי הרב, נשא דברים מעומק הלב אודות רבו הדגול: "בטוחים אנו, כי פמליא של מעלה נמצאים כאן בהיכל התורה, בישיבה הק' - משאת נפשו של הרב מלובלין זצ"ל, ומברכים אותו בברכת מזל טוב. כי בזכותו קיימת היום השמחה הגדולה הזו לישראל. הרב זצ"ל הלביש כתרים לאותיות התורה. על תורת יח"ל שורה הארה מיוחדת. 'בתורתו של רבי מאיר היה כתוב כתנות אור בא'. הוא האיר את לבוש התורה באור יקרות. במקום זה, אנו קוראים לגדולי ישראל הנמצאים עמנו כאן כהיום הזה, אנא עוררו רחמי שמים על כלל ישראל הנמצא בחשכות גדולה. גדולי הדורות השמונים בבית החיים הישן של לובלין! העתירו בתפילה תחת כסא הכבוד לפני ריבון העולמים שיאמר לצורתינו די. הזכירו כאן את הברכה "ברוכים הבאים בשם ה'" - אך אין לשכוח את המשכו של הפסוק, "אנא ה' הושיעה נא!" ■

רשת חנויות

BAMOSS

המלבישה את בחורי הישיבות ואברכי הכוללים

מברכת את

מאות אלפי

מסיימי הדרך

היום ומגידיו

השיעורים

בברכת

חיילכם לאוריתא

BAMOSS

Classic

כשאיכות ואופנה מתחברים

לסניף הקרוב לביתך חייג 03-5351399 | בני ברק, ירושלים תל אביב, אשדוד, אלעד, נתיבות, עפולה קרית ספר

תן לי לובלין וחכמיה

הישיבה הגדולה, ישיבת חכמי לובלין שהוקמה בשנת 1930 בעיר לובלין שבפולין, על ידי רבי יהודה מאיר שפירא, הייתה מעין חדש בעולם הישיבות. עד להקמת הישיבה, היו הבחורים החסידיים, לומדים בבתי המדרש שבעיירות או נודדים ללמוד בצוותא בהיכל גדול יותר. המושג ישיבה היה פחות מקובל.

ישיבת חכמי לובלין שכנה בבניין מפואר בן שש קומות, שהכיל כ-400 תלמידים ואליז רוכזו כל הצרכים לרבות אוכל ולינה. התלמידים לא נאלצו עוד להיות נתונים לחסדי בעלי הבתים שבסביבה, כפי שהיה נהוג עד אז.

עיני הכל היו נשואות אל ישיבה זו ורבים שיחרו לפתחה. תנאי הקבלה לא היו קלים במיוחד. על פי התקנון הרשמי, כדי להתקבל לישיבה, נדרשו שליטה ובקיאיות בלמעלה מ-200 דפי גמרא עם פירוש רשי ותוס'. אך, לראש הישיבה הייתה טביעת עין, ובמידה וראה לפניו בחור מלא וגרוש בתורה, הסתפק בבחינה על 100 דפים ולפעמים אף פחות מכך.

בשנת 1940 השמידו הנאצים את הצירוף מהישיבה ואת הספריה ושרפו אותם בטקס פומבי בכיכר השוק בנוכחות יהודי לובלין הכואבים. הבעירה שארכה 20 שעות, תוארה בביטאון הנוער הגרמני 'רויטשה יונגער צייטונג' באכזריות: "הייתה זו גאוה לנו להחריב את האקדמיה התלמודית הזאת, שהייתה נודעת כגדולה ביותר בפולין. השלכנו החוצה את כל הספרים הקדושים של היהודים והצתנו אותם. עשרים שעות שלמות השתוללו הלהבות. יהודי לובלין עמדו מסביב ובכו, אולם הוומנה ת ז מ ו ר ת

הגידוש ואונר ציל על ציון רבו הגדול המהר"ם שפירא ציל

את יללת היהודים", כתבו הנאצים הצעירים לאחר המלחמה. במשך עשור שנים פעלה הישיבה, שהפכה לבית יוצר לתלמידים שצמחו ברבות השנים לראשי ישיבות וגדולי עולם שהאירו את עולם התורה בכל תפוצות ישראל. רבי מאיר שפירא היה בבחינת "ואת יהודה שלח לפניו להורות" – הוא הורה את הדרך ילכו בה והמעשה אשר יעשון, כל כלל ישראל, עד עצם היום הזה.

חיבה מיוחדת

מבין כל התלמידים בלטה בצורה ניכרת, החיבה שרחש ראש הישיבה אל תלמידו האהוב, הגר"ש ואזנר. עוד בעודו נער צעיר, בהיותו מצעירי תלמידי הישיבה אך מבחירי שקרניה, ניכר היה כי עדיו לגדולות. ראש הישיבה הרעיף עליו מהורו ובכל הזדמנות הביע את חיבתו אליו. תלמידי הישיבה וחרבים לספסל הלימודים העידו כי בעת שהמהר"ם היה נוסע למסעותיו עבור הישיבה, היה ממנה אותו לענות במקומו על השאלות הלכתיות וכן מורה לתלמידיו להפנות את השאלות לבחור ר' שמואל ואזנר. כמים פנים אל פנים, תלמידו החביב, לימים פוסק הדרו, בעל שבט הלוי, הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל, השיב לו במטבע של אהבה והושיב ישיבה על קברו. לאחר השואה הקים מחדש את ישיבת חכמי לובלין בבני ברק, לזכרה של הישיבה המקורית ולעילוי נשמת רבו הגדול שלמרכה הצער לא זכה להשאיר אחריו צאצאים.

האהבה המיוחדת לתלמידיו

תלמידי ישיבת לובלין בבני ברק, זכו לחסות בצל תלמידו החביב של המהר"ם שפירא זצ"ל. הנהגותיו הושפעו רבות מרבו הגדול. מפעם לפעם זכו מקורביו להאזין לעובדות וסיפורים, אודות ימים עברו, בימי שבתו בישיבת חכמי לובלין. באותם רגעים היה מתרפק ומפליג בתיאור דמותו של ראש הישיבה, רבו הגדול מהר"ם שפירא זצ"ל: "עדיין הנני רואה כאילו הראש ישיבה עומד לנגדי. הרב מלובלין מוריני ורבינו רבי יהודה מאיר בן רבי יעקב שמשון שפירא זצ"ל, הוא דוגמת ומאות האדם השלם ומעטים היו כמוהו. תלמיד חכם ופיקח עצום, בקי נפלא בש"ס בבלי וירושלמי ובכל מכמני התורה, מרביץ תורה ודרשן עצום בחסד עליון, בעל כישרונות גאונים", אמר לא אחת.

רבי מאיר שפירא נוסע עם בחורים בפרייטבורג

תן לי לובלין וחכמיה

באחת ההזדמנויות סיפר הגר"ש ואזנר זצ"ל, כי כשנכנס ללמוד בישיבתו בלובלין, נערר המהר"ם שפירא מביתו, בעקבות נסיעה שנסע עבור הישיבה. הפעם הראשונה שנפגש עמו הייתה בעת ביקור חולים אצל אחד מחשובי התלמידים, שהיה חולה מסוכן. "הלכתי לבקר את הבחור הזה ושם ראיתי לראשונה את ראש הישיבה זצ"ל. התלמיד החולה שהיה במצב מסוכן, היה מלא שמחה וראש הישיבה שאל אותו, מנין הוא שואב כוחות להיות בשמחה כשהוא במצב כה קשה? התלמיד ענה: בגמרא שבת י"ב עמוד ב' כתוב כי שכינה למעלה מראשותיו של חולה, שנאמר בתהילים: ה' יסעדנו על ערש דוי, עוד מובא בגמ' שבת ל' עמוד ב' כי אין שכינה שורה לא מתוך עצבות וכו' אלא מתוך דבר שמחה של מצוה. אם כן, סיים התלמיד, השכינה שורה כרגע למראשותיו של החולה, האם אגרש אותה ע"י שלא אהיה בשמחה? הגר"ש ואזנר הוסיף כי "מן הראוי שדבר תורה זה יהיה שמור לדורות".

בעת שיחותיו למחנכים, היה מבקש להדגיש בפניהם את הנהגותיו של רבו ולהשתמש בהן כדוגמה אישית. באותם אירועים היה מרבה לדבר אודות החיבה העמוקה שרחש ראש הישיבה לתלמידיו: "אהבתו של רבינו מהר"ם שפירא זצ"ל לתלמידיו לא ידעה גבול. אחת מדרכיו להביע את אהבתו וחיבתו לתלמידיו, הייתה כאשר היה מתיישב בימי שני וחמישי לצד תלמידיו ומצטרף אליהם לארוחת הצהריים בחדר האוכל של יח"ל. את זמן הארוחה ניצל ראש הישיבה ללימוד משותף מתוך ספר שערי תשובה. כשבט קודש היה מכפיל ומששל את הבעת אהבתו וחיבתו לתלמידים, כך שהיה סועד עימם את כל שלוש סעודות השבת", היה מספר וממשיך, "אם תשאלו מה היה לו מזה, אענה לכם: התלמידים השיבו לו אהבה תחת אהבה עשרת מונים, וכל הנהגותיו היו כתורה שלמה בפני עצמה".

בהזדמנות אחרת סיפר לאחד התלמידים אודות חיבתם העמוקה של התלמידים לראש הישיבה: "אנו כתלמידי הישיבה רחשנו כבוד בל יתואר לראש הישיבה, וכאשר קרה שאחד מאתנו זכה לשרת את מורנו ורבונו או לשוחח עמו ביחידות, זה היה ממש יום חג עבורו".

כאילו יולדו

על שיחה אחת מיוחדת במינה שהייתה לו עם רבו, סיפר הגר"ש ואזנר במספר הזדמנויות. "במוצאי אחת מן התעניות, לקח אותי עמו לטייל מעט בגינה הגדולה שהייתה מאחורי בנין הישיבה שאורוותיה והרו והאירו את המקום. לפתע נשא ראש הישיבה את ראשו לעבר בנין הישיבה שקול התורה בקע מחלונותיו, השתהה מעט ואמר "כפי שאתה יודע לא זכיתי לבנים. אבל הקב"ה ברחמיו זיכה אותי ולשני בנים אחרים האחד הוא 'הדף היומי', והשני הוא 'ישיבת חכמי לובלין'. ההתפשטות לימוד הדף היומי בעולם הוא דבר מופלא והוא הסימן כי זה מצד הקדושה, כמו שכתוב בספ"ק שכל דבר מצוה שפרה ורבה, סימן שהוא מצד הקדושה", אמר ושתק. המילים הללו נשארו חקוקות בו כל ימי חייו.

לאחר רגע של שתיקה הוסיף המהר"ם שפירא ואמר לתלמידו: "הלואי והייתי יכול לקחת את הבניין הזה כמו שהוא ולהעבירו לארץ הקודש". את שיחה זו פירש הגר"ש ואזנר כצוואה בלתי כתובה, והיא אשר עמדה לנגד עיניו והפיחה בו כוחות בעת שביקש להקים מחדש את ישיבת חכמי לובלין בשכונת 'זכרון מאיר' בבני ברק.

באחת ההזדמנויות, כאשר ביקש להתרים עבור הישיבה, העלה את הדברים על גבי הכתב וזה לשונו: "עוד מפעמים בליכי ומצלצלים באזני דברי מורי ומאורי, מרן ר' מאיר שפירא זצ"ל. הוא אמר בפה מלא: 'מי יתן ואוכל להעביר אבני בנין ישיבת חכמי לובלין מלובלין לארץ ישראל, ולהקימה על ארמת קודש'. דבר זה נתן לי כוח ועידוד להיות עומד בראש הנהלתה הרוחנית של יח"ל החדשה בארץ, ומי יתן שאחינו בנ"י דבארץ ישראל יבינו לרוח זה, ונדרבת ליבם תקים תפארת יח"ל בארץ ישראל". באחת השיחות האישיות שקיימו, זכה הגר"ש ואזנר לשמוע מרבו הגדול אודות לימוד 'הדף היומי'. היה זה כאשר סיפר לרבו כי במסגרת לימוד הדף היומי מתוך לסדרי הישיבה, הספיק ללמוד ולסיים את מסכת שקלים. ענה לו רבו וקבע לו כלל: "אם למדת את הדף היומי מבלי לחזור עליו לאחר מכן, הרי שלא הפקת את התועלת הרצויה מלימוד זה. רק חזרה על הדף מותירה אותו בידי הלומד".

רבי מאיר שפירא בקבלת פנים עבורו בתחנת הרכבת בלובלין

חנוך לנער על פי דרכו

מרגליה בפומיה של מרן הגר"ש ואזנר זצ"ל לספר: "שמעתי ממר"ד הגאון מהר"ם שפירא אב"ד לובלין זצ"ל, לפרש הכתוב 'לכו בנים שמעו לי יראת ה' אלמדכם'. על הרב המרכיץ תורה, שצריך כ"כ להשפיע על תלמידיו הקרויים לו כבנים (ספרי ואתחנן, לר), שגם כאשר לכו בנים – כשילכו וישובו מבית רבם, יִרְיָת ה' אֶלְמִדְכֶם – יהיו חזירי יראה בכל חייהם. והוא ע"ד (משלי כב, ו) חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסיר ממנה, וכלשון הזה מצינו כאשר הושע הנביא עורר את ישראל – לתשובה אמר (הושע ו, א) לכו – ונשובה אל ה', היינו דגם כשתלכו מאתי עוד תהרהרו בתשובה, והזריעה אשר בלבכם תתן אח"כ פרי קודש הלולים".

בהקשר לכך היה נוהג לספר, כי בקרב התלמידים בישיבה בלובלין לא היה נהוג ללמוד את הדף היומי, כשהוא מתכוון ללא רק את הדף היומי. "לצדי ישובו כאתה שבמהלך לימודם בישיבה סיימו את רוב הש"ס. בחורי הישיבה עסקו בלימוד וגייעת התורה בשקידה. גם אלו שהיו פחות שקדנים, למדו הרבה יותר מרף אחד ליום", סיפר.

מתנה ליום ההולדת

עם תלמידים כאלה, בישיבה שהמהר"ם שפירא זצ"ל עומד בראשה, לא פלא שאירועי סיום הש"ס, היו מחוזה מכונן. על מאורע שכזה סיפר הגר"ש ואזנר זצ"ל, כי הוא זוכר שבאחת השנים, בסמוך לתאריך ז' אדר – יום הולדתו של ראש הישיבה – שאלוהו הבחורים איזו מתנה יוכלו להעניק לו לציון יום הולדתו? ראש הישיבה השתהה רגעים אחדים ואמר: "את כל הש"ס אני רוצה". לתמיחת הבחורים הסביר בחיוך, כי כוונתו הייתה שכל בחורי הישיבה יחלקו ביניהם את דפי הש"ס, וישננו את הדפים במשך היום עד לשקיעת החמה.

"באותו יום", סיפר בעל שבט הלוי זצ"ל, "רעדו אמות הסיפים בהיכל הישיבה". כולם ישובו על מקומותיהם וגרסו בהתמדה את הדפים שקיבלו על עצמם, מתוך מאמץ עילאי להגיש לרובם הנערץ את המתנה לה ייחל. גם המהר"ם עצמו ישב בהיכל הישיבה, ועיניו נצצו מהתרגשות בראותו את ההתמדה המופלאה ששטפה את ההיכל הגדוש".

תוך כדי סיפור נזכר הגר"ש וואזנר זצ"ל והוסיף סיפור בתוך סיפור, "הבחור יוסף ביום הי"ה, אחד העילויים המופלגים בישיבה, שנודע כתלמיד חכם ושקדן עצום, קיבל על עצמו באותו יום ללמוד את כל מסכת בבא בתרא על מאה שבעים וששה דפיו, מתחילה ועד סוף. כל אותו יום ישב יוס' על מקומו ולא הסיר את עיניו מן הגמרא. רק לפנות ערב, כאשר הבחינו הבחורים כי הוא נעדר ממקומו, הלכו לחפשו ומצאוהו כשהוא עומד בחדרו עם גמרא בידו והוא לומד בריכוז עצום. סיפרו לו כי דאגו לו, אך הוא ביקש מהם: הניחו לי בבקשה, נותרו לי עשרה דפים עד לסוף

תן לי לובלין וחכמיה

חלק מהמשתתפים בתוכנית ישיבת חכמי לובלין

המסכת ואני מבקש לסיימם בטרם תשקע החמה".

זר לא יבין זאת, היה אומר בעורו מבקש לתאר את חוויות אותם רגעים. "מששקעה החמה וכולם עמדו בהתחייבות וסיימו את מכסת לימודם, לא היה קץ לשמחה הגדולה שפרצה בליבות כולם ועלתה על גדותיה". על עצמו סיפה, כי באותו יום השתתף במתנת יום ההולדת לרבו ונטל על עצמו ללמוד את מסכת סוטה מהחל ועד כלה.

חכם הרואה את הנולד

בשנת תרצ"ג, בזמן הסתלקותו של מרן בעל החפץ חיים זצ"ל לעולם האמת, לא היה ביכולתו של המהר"ם שפירא להגיע להלוויה ולקבורה בראדון מחמת קוצר הזמן, והספידו ברוב עם בבית המדרש הגדול של הישיבה בלובלין. לאחר שהוכיר את גדולתו בתורה ואת צדקתו, סיפר ראש הישיבה, כי לעת זקנותו, היה ברעתו של החפץ חיים לפרוש מענייני הכלל, שעסק בהם עד אז (המהר"ם שפירא והחפץ חיים עסקו יחד בעניינים רבים הנוגעים לכלל). על כן כשנודע דבר פרישתו של החפץ חיים אמר לו המהר"ם שפירא את מאמר המשנה (יומא פ"א מ"ז), "ביקש להתנמנם פרחי כהונה מכין לפניו באצבע צרדה ואומרים לו, אישי כהן גדול, עמוד והפג אחת על הרצפה" (פרחי הכהונה, צעירי הכהנים, אמרו לכהן הגדול הזקן, שיעמוד ויפג את השינה). וכך אומרים פרחי הרבנים, אישי החפץ חיים הכהן הגדול מאחיו: עמוד והפג אחת על הרצפה, צא עמנו עוד פעם למען הצלת כלל ישראל. במהלך הספרו על החפץ חיים סיפר כי זכה ללכת יחד עם החפץ חיים

האדמו"ר רבי ישראל פרידמן מטשורטקוב

לראש ממשלת פולין דאז, כדי לבטל גזירה בנוגע לחינוך בתלמודי התורה ובבתי הספר היהודיים, שיצאה על כלל ישראל בפולין ובליטא. מיד בכניסה לחדרו של ראש הממשלה, קם הלא מלא קומתו לפני החפץ חיים וכיבדו בכבוד רב. החפץ חיים שאל את מארחו אם יוכל לדבר בשפת האידיש היות ואינו שולט בשפה הפולנית, אבל דבריו שייאמרו בשפת הלב, בוודאי יובנו, ונענה בחיוב.

ללא הקדמות מיותרות התחיל החפץ חיים את דבריו ואמר: "שמע נא את דבריי. בזמן מלחמת העולם הראשונה, כשהרוסים שלטו בפולין ודיכאו את המורדים הפולנים שביקשו מדינה עצמאית, הוליכו פעם דרך עיירתנו ראדין, שבויים רבים מן המתמדרים, כבולים בשרשראות של ברזל, תוך כדי הכאה והשפלה רבה. כאשר ראיתי הרבה, נכנסתי לביהמ"ד ופתחתי את ארון הקודש, הנחתי

את ראשי בין ספרי תורה והתפללתי בזה הלשון, רבש"ע, אע"פ שרשעים הם, הלא יצוריך הם ומדוע ישפילום כל כך. וה' שמע את תפילתי ומדינת פולין קבלה עצמאות. המשיך החפץ חיים ואמר לפני ראש ממשלת פולין, הלא תבין לפי זה, שאם ארצה תשאר פולין מדינה עצמאית, כפי שביקשתי בעבר, ואם לאו, לאו. על כן אומר לך, שאם תתבטל הגזירה תשאר פולין, ואם לא תתבטל לא יהיה קיום למדינת פולין".

ובאורח פלא, למרות שהדברים נאמרו בשפת האידיש, ראש ממשלת פולין הבינם היטב, כך שבסיום הדברים הוא קם ואמר: אדוני הרב הגזירה בטילה. סיפר המהר"ם שפירא זצ"ל בהספרו בפני בהיכל הישיבה.

רבי מאיר שפירא מלובלין מתפלל ליד קבר המהר"ם ביום פתיחת הישיבה

מנהיג משכמו ומעלה

במכתבים שכתב הגר"ש ואזנר זצ"ל לתלמידיו ולמבקשי תורתו, היה מרחיב ביראת כבוד אודות הנהגות רבו הגדול. באחד ממכתביו ששלח לפני כארבעים שנה תיאר: "לא אשכח עובדא שראיתי ממנו, בהושענא רבא לפנות ערב ליום שמיני עצרת, הייתה לויה של אחד מת"ח שבעיר, והוא הלך אתנו מלוכש בכל מלבושי יו"ט עד לבית החיים המרוחק. בשער בית החיים פגש בשורה שלימה של בעלי עגלה יהודים, שלמרות היות היו"ט קרוב, חיכו עוד למלאכה, ושאל אותם: אחי, היו"ט קרוב ואתם כאן? לכו הביתה. וענו יחד: רבי, אנו צריכים לפרנסה. ענה להם רבינו: סעו כולכם הביתה ואני אתן לכם אחרי יו"ט מה שלפי דעתכם אתם מפסידים ע"י שביתת יו"ט. באותו מעמד עמד לפני קבר הנ"ל, עד אחרי סתימת הגולל, וכבר ירד היום מאו, ואמר הטעם שעומד כאן, להשגיח שלא יחללו יו"ט שלא לצורך".

אודות מקרה אחר שאירע בבית החיים בלובלין, הרחיב בספרו [תשובות שבט הלוי ח"ט סי' קצב]: "עובדא הווה עם מו"ר מהר"ם שפירא זצ"ל בעלותי עמו לבית החיים דק"ק לובלין, שנסתפק האם להקדים להשתטח בקברי גדולי דורות הקודמים או בקברי צדיקים שוכני עפר מדורות האחרונים, והכריע להקדים לפקוד ציוני גאוני הדורות האחרונים. וטעמו ונימוקו היה עפ"י הכתוב (ויקרא כו, מב) וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור, שהרי לכאורה למה הקדים הכתוב וזכרו וזכות יעקב לזכות אבותיו, אלא שזכותו של יעקב קרובה אל הדורות האחרונים יותר מאבותיו שהיו בדורות שלפניו, וכן ככל הצדיקים לדורותיהם".

מקרה אחר שאירע אצל הגאון מהר"ם שפירא זצ"ל בעת שאחד התלמידים בירך את רבו שיאריך ימים עד ביאת גואל צדק. אחד הנוכחים שאינו מהמקפידים על קלה כבחמורה, פנה אל הרב ושאל: הרב שפירא, אתם מאמינים בתחיית המתים? בוודאי, ענה הרב והמשיך זו הלכה מפורשת של הרמב"ם. זה לא קשור אלי. ומי אני שאאמין או לא?

השואל לא הרפה והמשיך להקשות: הרי כשיבוא משיח צדקנו יקומו צדיקי הדורות הקודמים מקבריהם ומי יביט על צדיקי הדור האחרון, מה תעשה איתם כבוד הרב? הרב שפירא ענה: כל רב יקום עם הקהילה שלו והם יהיו עסוקים עם אנשי הקהילה שהיו בזמן שלהם. משה רבינו יעמוד מקברו עם בני קהילתו, התנאים והאמוראים יעמדו מקברם עם בני קהילתיהם, ואף אני אקום עם הקהילה שלי. קהל הקודש ד'לובלין ואתה תהיה בתוכם. לא תפטר ממני כל כך מהר, ענה לשואל.

יש לי שאלה אחרונה הכריז רגע לפני סבכלנותם של הנוכחים פגה: הרבנים הצדיקים יקומו, מי אומר שבבעלי בתים יקומו? המהר"ם שפירא נתן מכה על השולחן וענה בנחרצות: רב שמסוגל לקום בלי הקהילה שלו, לא ראוי להיות רב ולקום בתחיית המתים. ענה, והשתיק את השואל.

"בימים האחרונים לימי חייו גברה בו מאד אהבת אה"ק [ארץ הקודש], וקיבל על עצמו להיות בימי פסח תרצ"ד בא"י. ואמר, הלא אין כדאי

תן לי לובלין וחכמיה

רבי מאיר שפירא עם תלמידיו על מדרגות בנין הישיבה ביום פתיחתה

בחורי ישיבת חכמי לובלין בחדר האוכל של הישיבה

לדרוך על אדמת קודש בלי הכנת הנפש מקודם לזה. מיד אחרי ימי החג תרצ"ד החל ללמוד סדר זרעים ר"ש ורמב"ם עם מספר תלמידים, ואני הייתי בתוכם, למדנו את השיעורים כסדרן והגענו עד ריש פרק ד' במסכת פאה, והיה זה ביום ד' או ה' לחודש חשוון, דהיינו יומיים לפני פטירתו. השיעור הזה למד לפנות בקר אחרי שעה ארבע, ותמיד הוא היה הראשון בהשכמה. בז' חשוון תרצ"ד נתבקש רבינו זצ"ל לישיבה של מעלה, נתייתמנו תלמידיו האהובים עליו, כיתומים היינו ואין אב, ורוכב ערבות שש ושמש בבוא אליו נפש נקי וצדיק, יהא רעווא שזכותו תגן עלינו, ובאורו של האור המאיר' נראה אור. וכפי ששנינו, המלמד את בן חברו תורה כאילו יולדו, נחשבים כולנו כבנים לרבנו הגדול, רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל, ביכה אותו תלמידו חביבו זצ"ל. אולי זאת הסיבה שבהלווייתו אמרו כל הקהל אחרי קריש יתום...

ותודתנו נתונה למכון 'מעיינות הלוי'.

רבי מאיר שפירא - ראש ישיבת חכמי לובלין, מקבל את פני העיתונאי ר' משה פראגר

פתאום יש מקום לכווולם!

גם מחירים חסרי תקדים! גם פריסת תשלומים! גם מחירים מיוחדים לקבוצות רכישה

סורגדור מציגים:

מגוון טכניקות מתקדמות לבנייה קלה בבית שלכם!

סגירת מרפסות בטכנולוגיות מתקדמות: גגות קבועים, גגות הזזה, גגות הרמה, תקרות זכוכית ועוד...

שיטות איטום מתקדמות ובלעדיות!

אלפי לקוחות מרוצים כבר נהנים מחדר מגורים נוסף במשך כל השנה!

תהליך כימי למניעת קורוזיה
אחריות מלאה עד 8 שנים
גימור מוקדם איכותי ובטיחותי
צביעה בתנור חם בשיטה אלקטרו סטטי
עיצוב עדכני ויפוי המזחמרים ביותר
עמידה בתקנים המחמירים ביותר

האיכות הטובה ביותר במחיר הזול ביותר!

מבצע חורף משתלם!!!*

סורג ישר החל מ-

333 ₪ + מע"מ

מחלקת ברזל

www.soragdoor.com

סורגים > מעקות > דלתות > שערים > קונסטרוקציות

מרפסות תלויות מתקפלות ומרפסות קבועות על עמודים

מחלקת אלומיניום

www.aluminum.soragdoor.com

חלונות > חלונות בלגיים > דלתות > מעקות > תריסים > זכוכית

לפגישת ייעוץ ללא התחייבות התקשרו:

1-700-555-055

soragdoor@gmail.com

מייבל סנטר מברכים

את המחזיקים בעצי החיים מסיימי הדף היומי

לרגל החלפת התצוגה

מחירים מיוחדים

זה הזמן לעצב חלומות

את מערכת הישיבה שלי, קניתי אצל מייבל לפני שמונה שנים. היא חלומית ונראית חדשה. לא להאמין שרהיט אחד מושנה את המראה של בית שלם.

אדריכלית עיצוב במקום

מטבחים > מזנונים > חדרי שינה > מערכות ישיבה > שולחנות וכסאות

אולם תצוגה:

רח' חבקוק 25 בני ברק | טל': 03-5788870

שעות פתיחה: א'-ה': 10.00-14.00 | אחר-צ': 18.00-22.00 | יום ו' 10.00-12.00

דרשו השם ועוזו

אם יש ארגון שכיוון בדיוק למטרה אליה שאף רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין, בתקנה הגדולה של לימוד ה'דף היומי' שתיקן, והעלה אותה מאופיה העממי למפעל התורה העוצמתי ביותר, החובק עולמות של אנשים ומקומות, זהו ארגון 'דרשו'.

'דרשו' סלל מסלול מיוחד של שיעורים ומבחנים שתכליתן היא אחת: להביא לריבוי לומדי תורה ולהגדלת העיתים המוקדשים ללימוד תורה בישראל.

עשרות תכניות פעילות שונות ללימוד מפעיל ארגון 'דרשו' חלקן פתוחות לציבור הרחב וכל הרוצה ליטול יבוא ויטול, וחלקן מיועדות לקבוצות נבחרות של אברכים שקדנים ותלמידי חכמים, אנשי מעלה.

הארגון מפעיל מסלולי לימוד שונים, חלקם מוקדשים ללימוד ה'דף היומי' במגוון אפשרויות, החל מלימוד ומבחן חודשי ועד למבחנים על הש"ס כולו במסגרת תכניות 'קנין תורה' או 'קנין ש"ס', בהם חברים מאות רבות של צורבים צעירים כמבוגרים, הקונים לעצמם קנין נצח של אלפי דפי גמרא.

נוסף לתוכניות הלימוד האישיות מקיים 'דרשו' גם תוכניות קבוצתיות ללימוד, באמצעות חיבור שוטף עם עולם הישיבות ועם רשתות הכוללים. בין היתר הוא מקיים מסלולי לימוד מיוחדים לשעות הבוקר המוקדמות בהיכלי הישיבות, לימוד בימי שישי ובשבתות ועוד.

משימה בסדר גודל היסטורי

יותר מ-100 אלף יהודים ברחבי העולם שותפים לתכניות 'דרשו' בבבלי או בהלכה. יותר מ-25 אלף מהם נבחרים מידי חודש על הגלמה. הרב שלמה רוזנשטיין, מראשי הנהלת הארגון מדבר בהערצה ובהתפעלות רבה על יותר ויותר נבחרים שעושים מאמץ אדיר להיבחן על כמות גדולה מאוד של חומה, כשהם קונים לעצמם 'ידיעת התורה' באמת. "המטרה שלנו לקראת ההתחלה החדשה של מחזור הלימוד היא לעודד את מי שאומר לעצמו 'זה גדול עלי', לקחת על עצמו את משימת חייו ולהצטרף למי שנבחן בקביעות על הגלמה, אם זה בדף היומי בבבלי או בדף היומי בהלכה. המטרה העיקרית של 'דרשו' היא להרחיב ולהעמיק את לימוד התורה בעם ישראל. מדובר במשימה בסדר גודל היסטורי, שמייצרת שינוי עמוק לא רק בלימוד התורה, אלא גם ובעיקר בידיעת התורה אצל רבבות. ככל שנצליח לשכנע יותר אנשים להיבחן בדרשו, בחינה ששכרה בצידה, נגדיל את התורה בעולמו של הקב"ה".

בהיסטוריה היהודית לא היה מעולם ארגון שפועל באופן כה משמעותי, משקיע סכומים בלתי נתפסים באופן עקבי ולאורך זמן, והכל במטרה אחת: להגדיל את משפחת הלומדים, כדי שעוד ועוד יהודים יהיו מחוברים לתורה. אם זה בדף היומי בהלכה, או בבבלי, ואפילו לימוד

דרשו השם ועוזו

אם יש ארגון שכיוון בדיוק למטרה אליה שאף רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין, בתקנה הגדולה של לימוד ה'דף היומי' שתיקן, והעלה אותה מאופיה העממי למפעל התורה הגדול והעוצמתי ביותר, החובק עולמות של אנשים ומקומות, זהו ארגון 'דרשו'. **שאל ויאלץ** **שאול וייס ואביגדור שטרן** משרטטים פרופיל של הארגון שלמעלה מ-100 השם שלו בארץ ובעולם ו-30 אלף איש ישתתפו בסיומי אלף מצטרפים חדשים, בהם אברכי הכוללים, יחלו במחזור הלימודים והמבחנים החדש

קבוע בתורת המוסר, והכל מקבל חיזוק מיוחד באמצעות המבחנים של דרשו.

הרב שלמה רוזנשטיין: "המטרה של דרשו היא להגדיל ולכבד את התורה ולומדיה. לכן הארגון גם מקפיד להפיק סיומים בכל רחבי תבל, בפאר והדר שאף גוף תורני לא השקיע בהם כפי ש'דרשו' משקיע. אנחנו יודעים שתלמידי חכמים משולים לספרי תורה מהלכים, ואם ספר תורה זוכה לכבוד עצום, וודאי שגם תלמידי חכמים זכאים לכבוד עצום, וזאת גם כדי להעביר מסר לדור הצעיר בנוגע למה שחשוב באמת בחיי העולם הזה. 'דרשו' הוא ארגון של תלמידי חכמים ושל יהודים ששאיפתם היא להפוך לתלמידי חכמים".

ויש תוצאה להשקעה העצומה, הרישום למסלולי 'דרשו' גובר? "מעולם לא היתה כל כך הרבה התעניינות במסלולי הלימוד של 'דרשו'. מדובר בהיקפי התעניינות חסרי תקדים בהיסטוריה של הארגון. אנשים רוצים גם הם להיות חלק במהפכת העיסוק בתורה. פתאום הם רואים שיש יהודים שלוקחים על עצמם משימות כל כך מחייבות בכל הקשור ללימוד לחזרה ולבחינה, והם שואלים את עצמם 'איפה אני בסיפור הזה?'

אז יש עכשיו התחלה חדשה וכל אחד יכול להצטרף. זאת הזדמנות של פעם בשבע וחצי שנים, שמופיעה כמה פעמים בחייו של יהודי. המטרה של 'דרשו' היא שכמה שיותר יהודים יעלו בתחנה הזו ויצטרפו למשפחת הלומדים בקביעות, של דף היומי בבבלי כמובן, וגם של דף היומי בהלכה שכבר מחולל מהפך בעולם היהודי, עם רבבות לומדים".

הישיבה הגדולה בעולם

דרשו מלווה לאורך כל השנה את הלומדים עם מלגות קבועות לנבחנים בהצלחה, ולא רק בחגיגות הסיום. מי שעוקב אחרי אירועי הסיומים הללו, שם לב, כי הם נערכים לאורך כל 7 השנים, למשל בסיום מסכת עירובין, או סדר נשים וסדר נזיקין, בירושלים, וינה, גרמניה, צרפת, אוסטרליה ואפילו דרום אפריקה. הסיום התגלה כצורה האפקטיבית ביותר למשוך עוד ועוד לומדים למעגל הבחינות.

אחת הדוגמאות המדהימות הייתה אירוע סיום ענק שנערך באנטוורפן שבבלגיה בהשתתפות קרוב ל-2,000 איש - לכבודם של לומדי ארבעת השיעורים של 'דרשו' במסגרת ההלכה. כיום, אחר הסיום, ישנם 32 שיעורים שונים, המקיפים את כל בתי הכנסת. המהפכה הזו נעשית בעיקר דרך הסיומים.

"המטרה שלנו" - מדגיש הרב רוזנשטיין, היא להוסיף עוד על הלימוד הקבוע, ולקיים בחינות כדי לאחד את הבחירות בחומר הגלמר כך שניתן יהיה לזכור אותו הרבה יותר טוב. אנחנו רוצים להרחיב את הידע ולכן, בהוראתם של גדולי ישראל, 'דרשו' ייסד את דף היומי בהלכה, שכל

דרשו השם ועוזו

הישיבה הגדולה בהיסטוריה

למעצמה תורנית, ולישיבה הגדולה ביותר בהיסטוריה.

אין עוד דבר שמאחד לומדים מ'קדומים' שבשומרון ללומדים מויליאמסבורג, מבני ברק ומצפה רמון, מפריז ואמסטרדם, כמו המבחנים על לימוד התורה. בין הנבחנים ישנם מגידי שיעורים, דינים ומורי הוראה, לצד עורכי דין, רופאים, ואנשי עסקים. "אני מתכוון כעת למבחן על יותר מ-2,700 דפים, לא האמנתי בחיים שזה אפשרי", מספר לנו אחד הלומדים העוסק לפרנסתו בתחום שכמעט אינו משאיר לו זמן פנוי, "זה הזוי ומדהים שאפשר בהחלט לעמוד

בזה, וכן, לדעת את כל הש"ס. אין אחד שלא כדאי לו רק לבוא לנסות, אפילו מסלול פשוט יותר". בארגון מציינים בסיפוק את העובדה שהנבחן הצעיר ביותר בכל הזמנים, היה ילד צעיר בן 8 שנים בלבד שהנבחן הראשונה, ובצד השני היה הנבחן המבוגר ביותר שכיתת את רגליו למוקד הבחינה, וענה בכתב על השאלות בן 90. צדיק.

סיומים בכל העולם היהודי

שמחת הנבחנים, אלו שבמשך כל שנות המחזור שבו וחזרו שוב ושוב, נבחנו והצליחו, היא המנוע להשקעה הגדולה בתוכני הסיומים, של 'דרשו' בהם צפויים להשתתף למעלה מ-100 אלף איש ברחבי העולם. על פי הוראת גדולי ישראל, חלק נרחב מאולמות האירוע בנייני האומה הוקדש לנשים, דבר שטרם היה כמותו בסיומי הש"ס הגדולים. "גשות הלומדים הן אלו שבזכותן הכל קיים", מסבירים ב'דרשו', "ומרנן ורבנן הורו לנו לומר בקול רם, שלנו - שלהן הם".

יהודי שלומד מתוך המשנה ברורה בהוצאת דרשו, עם הביאורים והמוספים, חש כיצד הידע ההלכתי שלו משתפר משמעותית".

כדי להפעיל את מערך הלימוד והבחינות האדיר, קיימים לא פחות מ-473 מוקדי בחינה הנפתחים מידי חודש, ובהם יכול כל אחד להיבחן על עמלו ויגיעתו בתורה. במרוצת השנים נבחנו ב'דרשו' יותר מ-220 אלף נבחנים, נפתחו סניפים במאות ערים ויישובים על פני 27 מדינות הפזורות על פני חמש יבשות. הארגון שהחל את דרכו כיוזמה פרטית ומצומצמת, הפך

אירועי סיום הש"ס, תנו כבוד לתורה

ידיד הספרים

בארצות הברית, כבר אזולו אחרוני הכרטיסים למעמד סיום הש"ס המרכזי של 'דרשו', שיתקיים בחודש שבט ב'פרדנשיל סנטר' בנוארק שבניו ג'רזי ושאליו צפויים להגיע כ-40,000 משתתפים, רובם נבחנו 'דרשו' האירוע יתקיים בראשות גדולי רבני ארצות הברית, ונציגי קהילות מקנדה ודרום אמריקה.

באוקספורד שבבריטניה נשכרה אחוות 'היית'רופ' בת למעלה מ-300 שנים, המשתרעת על פני כ-20,000 דונם, כדי להכיל את באי הכנסייה העולמית של 'דרשו', המתקיימת מדי שנה בארצות הברית ולחילופין, באחת מערי אירופה מדי 5 שנים. כמוצאי שבת פרשת ויחי, בסיומה של הוועידה, ייערך הסיום המרכזי

של אנגליה תוך שינוע של אלפי יהודים מרחבי הממלכה הבריטית, בהם יהודים מקהילות לונדון וגייטסהד, לצד יהודים מרחבי אירופה כמו בלגיה, וינה ואמסטרדם. כל זאת, בנוסף למעמד סיום ענק במנצ'סטר שבצפון מערב אנגליה, שייערך לכבוד הצטרפותם של לומדים רבים מהאזור.

למחרת הסיום באוקספורד, יתקמו ב'דרום-דה-פריז' שבבירה הצרפתית, אלפי יהודי צרפת לסיום הש"ס המרכזי של הריכוז היהודי הגדול ביותר באירופה. בנוסף, מתכננים ב'דרשו' לקיים הדרן בדמות סיום נוסף בפריז, שבו ישתתפו לומדים שיחלקו ביניהם את דפי הש"ס. בפריז גם נערך מיום תקדימי ומיוחד לקראת הסיום. רשת חנויות הספרים היהודית 'קול יהודה' של האחים כהן הכריז על מיום יוצא דופן יחד עם ארגון 'דרשו', שיחזק באופן משמעותי את לימוד הדף

היומי בקרב יהדות צרפת. במסגרת המיום שמטרתו לעורר את המודעות הציבורית לחשיבות לימוד הדף היומי הם ושיקו את שכל יהודי יכול להירשם בו ולבחור דף או מספר דפים מהש"ס שאותם ילמד, כאשר כל דפי הש"ס יחולקו ללומדים. כל הלומדים יתבקשו להותיר כמה שורות לסיום הדף, ולסיים את הלימוד במעמד סיום הש"ס המרכזי שייערך באצטדיון "דום דה פריז" בט"ו טבת. כך במהלך המעמד יתקיים לא רק סיום הש"ס עבור מי שלמדו לאורך שבע השנים האחרונות, אלא סיום הש"ס נוסף של קבוצת יהודים שלקחו על עצמם יחד לסיים שוב את הש"ס. כחלק מהמיום קיבלו על עצמם האחים כהן לחלק שוברים לקניית ספרים ברשת הספרים שבבעלותם.

לראשונה, ייערך השנה גם מעמד סיום הש"ס של 'דרשו' בדרום אפריקה, שבמחזור האחרון תפסו מקום של כבוד בין הנבחרים על הדף היומי.

תוכנית מהפכנית לאברכים

אחרי סיום המחזור הקודם, ציפו ב'דרשו' לאלפי לומדים שיצטרפו למעגל הנבחרים, והופתעו כשהגיעו כ-15,000 נבחרים, וכולם זכו במילגות. הפעם, הציבו ב'דרשו' יעד של כ-30,000 לומדים חדשים שיתייצבו כבר למבחן הראשון במסכת ברכות, באלפי מוקדי המבחנים הפזורים ברחבי הארץ והעולם. התוספת המשמעותית תבוא הפעם גם משילוב אלפי אברכי הכוללים, זאת בהוראה מפתיעה של שר התורה הגר"ח קניבסקי שאמר להרכב דוד הופשטטר נשיא 'דרשו': "יש כעת הזדמנות לייסד בכוללים סדר לימוד של דף ליום, אשר תועלתו מרובה לאברכי הכוללים, שחשקה נפשם ללמוד ש"ס בעיון באופן מסודר". הרב הופשטטר מיהר להרים את הכפפה

ומעתה מעבר לאפשרות לאברכי הכוללים הלומדים - לסיים ש"ס במקביל ללימודיהם, תוכנית זו, מאפשרת - באופן עקיף - יצירת מלגה נוספת לאברכי הכוללים העמלים בתורה, שרבים מהם מקבלים מלגות נמוכות. התוכנית שתתחיל מיד עם התחלת המחזור ה-14 בדף היומי, תתקיים רק במשך חודשי הזמן, כדי לשמור על קצב אחיד בין לומדי הכוללים, ובחשפם של 20 דפים לחודש.

בפעם הקודמת לא היה צורך בהרשמה מראש. הפעם, בשל הגידול המשמעותי הצפוי במספר המצטרפים החדשים, הנבחרים יירשו להירשם מראש, שכן רק כך יוכלו להיערך נכונה לגודל מוקדי המבחנים. מדי חודש נשכרים אולמות ענק בערים הגדולות ובעוד מקומות רבים ברחבי הארץ ובמוקדים חדשים לפי הביקוש. "העיקר, מבחינתנו הוא לזכור - שגם אתה, הקורא עכשיו את הכתבה הזו על גדולתם של מסיימי המחזור העכשוי, יכול להיות חלק מהם לעדכן ולהצטרף".

סדר טהרות

ביום שלישי האחרון, נר שלישי של חנוכה, סיימתי את עיסוקי מעט מאוחר מהצפוי ובטרם אגש להדליק נרות, חיפשתי מניין לתפילת ערבית. בכני ברק ידעתי שאין לי מה לדאוג, ויש עוד מספיק זמן עד שתכלה רגל מן השוק, אבל בכל זאת הזדרותי לבית הכנסת הסמוך. המחזה שנגלה לעיני, היה מרגש במיוחד. בית הכנסת היה מלא בילדים שיושבים ולומדים עם הוריהם.

כששאלתי את אחד ההורים לפרש הרבה, הוא הסביר לי כי מאז נכנס ראש העיר, הרב אברהם רובינשטיין לתפקידו, הוא מוביל יוזמה של חיבור 'קהילות וצעירים' מכלל המגורים. התכנית מותאמת לכל הגילאים. בימי בין הזמנים פונה התכנית אל בחורי ישיבות בעזרת חוברת עשירה ומרתקת, עם נקודות לניצול נכון של ימי בין הזמנים ועידוד כתיבת חידושי תורה. הרעיון נושא פרסים, כאשר השיא הוא ביקור אצל שר התורה הגר"ח קניבסקי וקבלת שי אישי נדיר של כתבי יד, שהוא עצמו מעניק אותם. בחנוכה, יצאה העריייה בשני

מיומים הקשורים לחג החנוכה ולסיום הש"ס העולמי. בשיתוף עם טובי המחנכים הפיקה מחלקת 'קהילות וצעירים' של עיריית בני ברק והעומד בראשה הרב אברהם רובינשטיין, חוברת חינוכית ייחודית עם תוכן תורני מרתק הנסוב סביב חג החנוכה. החוברת בישרה על תכנית 'מוסיף והולך', לפיה ילדי קהילות הקודש בעיר, לומדים בימי החנוכה עם הוריהם, ומקבלים בכל יום שי מיוחד, יקר ערך, כעידוד והוקרה על השתתפותם. בנוסף, בסיום המבצע, יקבל כל משתתף מתנה ייחודית לפי מידת השתתפותו במהלך ימי החנוכה, זאת נוסף על הגרלת ענק שתתקיים בין כלל המשתתפים.

מוסיף והולך

המון מחשבה וכסף השקיעה העירייה, להצלחת מיום 'מוסיף והולך', כאשר הצפי היה להשתתפות של 4,000 ילד ותוך כדי החג ביקש ראש העיר להיות מוסיף והולך ולהגדיל את התכנית, כי למעלה מ-11,000 ילדים משתתפים בה מדי ערב בכל בתי הכנסיות. מסתבר כי מבני ברק תצא תורה ובמודל המוצלח הזה הצליחה עיריית בני ברק מעל ומעבר והפכה מודל לחיקוי עבור ערים אחרות. בנוסף, מכיוון שאנו נמצאים בעיצומן של חגיגות סיום הש"ס ועיריית בני ברק מעורבת בחגיגות, עלה הצורך לחבר את ילדי העיר לאווירה החגיגית לכבוד גומרה של תורה. בעקבות דברי הגר"ח קניבסקי כי הסיום המושלם הוא על ידי סיום ש"ס משניות הכולל בתוכו את הסדרים זרעים וטהרות שעליהם אין

יב.

תלמוד בבלי, הגו בעיריית ב"ב את תכנית 'יבואו טהורים', בכדי לחבר את הילדים לחגיגה דרך הלימוד. במסגרת המבצע מקבלים על עצמם ילדי הת"תים תושבי העיר, ללמוד, בלי נדר, פרק משניות אחד או יותר במהלך ימי החנוכה, וכך רבבות ילדי הת"תים בעיר התורה והחסידות יסיימו את ש"ס משניות עשרות פעמים ויהפכו לשותפים מלאים בזכות סיום הש"ס. מערכת ממוחשבת הוקמה במיוחד עבור הילדים המבקשים להפוך לשותפים בסיום הש"ס. השתתפות במבצע ההיסטורי מתבצעת באמצעות חיוג למוקד הטלפוני 'יבואו

טהורים'

במס' 000-7677-074,

כאשר כל ילד מקיש את מספר תעודת הזהות שלו והמערכת מזהה באופן אוטומטי את גילו ובאיוז כיתה הוא לומד, ומתאימה לו פרק משניות ללימוד בימי החנוכה. לאחר אישור קבלת הפרק בל"ג, נכנס הילד להגרלת הענק על כ-100

זוגות אופני הילוכים משוכללים. על פרק נוסף נכנסים פעם נוספת להגרלה.

תוכנית 'יבואו טהורים' של מחלקת 'קהילות וצעירים' בעיריית בני ברק שהגה ראש העיר הרב אברהם רובינשטיין, מהווה, בימים אלה, פלטפורמה לשילוב ילדי העיר בסיום הש"ס. **אבי ישראלי** מתרגש יחד עם ילדי עיר התורה והחסידות לקראת האירוע המיוחד שבו הם יצינו את סיום המשניות שנלמדו על ידי רבבות ילדי הת"תים בימי החנוכה

צילומים: עיריית בני ברק

"היום, יום שני ב' בטבת תש"פ, זאת חנוכה, ייערך בקומפלקס של כל אולמות 'היכלי מלכות' בבני ברק, אירוע בראשות מרנן ורבנן גדולי התורה שיעמוד בסימן 'יבואו טהורים ויעסקו בטהרות'. המעמד יציין את סיום המשניות שלמדו ילדי העיר, בימי החנוכה כשותפים לסיום הש"ס של האבות"

מעמד מיוחד לילדי התשב"ר

במקביל, נרשמת התרגשות עצומה והיערכות נרחבת בעיר התורה והחסידות לקראת המעמד ההיסטורי לרבבות ילדי תשב"ר הטהורים שיסיימו ש"ס משניות. המעמד האדיר והמרגש לכבודה של תורה יתקיים א"ה היום, יום שני ב' בטבת תש"פ, יום המסוגל 'זאת חנוכה'. בראשות מרנן ורבנן גדולי התורה והחסידות, בקומפלקס של היכלי מלכות, אירוע שיתפרש על פני כל האולמות ויעמוד בסימן 'יבואו טהורים ויעסקו בטהרות'. לראשונה בהיסטוריה יהיו 10,000 מילדי העיר חלק משמחת גומרה של תורה כשהם מסיימים ש"ס משניות עשרות פעמים וזוכים ל'הדרן עלך' לא פחות מכך, גם ל'הדרן עלך' לכבוד התורה ואהבתה.

על מג"ש של זהב

למעלה מ-20 שנה, שמגידי השיעורים של ארגון 'אחיעזר', מגיעים מידי יום לעשרות מקומות עבודה ברחבי הארץ ומעבירים בהם שיעור בדף היומי. במרכזי עסקים, אזורי תעשייה, מרכזים, משרדים ממשלתיים ופרטיים, ובבתי אבות – מגידי שיעורים של אחיעזר נמצאים מידי יום ומביאים את האור היהודי בליבותיהם של מאות ואלפי יהודים ברחבי הארץ, שבלעדיהם לא היו מקדישים עיתים לתורה. הם פתחו דף חדש ואופקים חדשים, לאלפים, והטיעו אהבת תורה במי שבריצת החיים לא היה מגלה אותה, בלעדיהם.

בשבועות הקרובים יסיימו המוני יהודים את הש"ס ברחבי העולם היהודי כולו. חלק מהם, עושים זאת לראשונה בחייהם בזכות ארגון 'אחיעזר'. מרביתם, רחוקים מכל מה שחשבתם על ש"ס יודין. אבל, בזכות הקביעות וההתמדה הם הגשימו חלום שלכל יהודי בעולם: לסיים את הש"ס.

מי שמלווה את הארגון מאז הקמתו הוא שר התורה הגר"ח קניבסקי שראשי הארגון עולים אליו תדיר על מנת להתברך ולהתייעץ. שר התורה שהוא נשיא הארגון, רואה בפעילות

של 'אחיעזר' ערך חשוב ביותר בהפצת תורה לעם שבשדות, ושלח כמה מבני משפחתו להשתלב במערך השיעורים של אחיעזר. חלק מנכדיו מוסרים שיעורים קבועים מטעם אחיעזר, כמצוות סבם הגדול.

בשיחה מרתקת עם שלושה מגידי שיעורים בארגון, ניסינו להרחיב מעט על הפעילות היומיומית המיוחדת, שנעשית במסירות ובאהבת ישראל אין קץ, והכל על מנת להחיות נפשות ולקרב עוד יהודים לתורה. הם פועלים בלי מסננות, בלי הגדרות, ובלי כללים ותנאים, מלבד הכלל שמנחה את עשרות מגידי השיעורים של אחיעזר ברחבי הארץ – לעשות כמה שיותר כדי להאחז את התורה בכל דרך ובכל מחיר.

הרה"ג ר' משה כץ, בן 32, משמש, מעבר

הרב שמואל ממון:

"השיעורים אצלי הם לציבור יותר חילוני. אני מראה להם את היופי של התורה והם מתחברים לזה ומתקרבים בהדרגה, לכן גם ההתחזקות שלהם היא יותר יסודית. המסר שאני מעביר להם הוא 'כשאתם קמים בבוקר אתם לא נוסעים לעבודה אלא לשיעור תורה. אתם קמים ללמוד תורה ובדרך אתם עובדים'. אני רואה שהם פשוט אוהבים לשמוע את זה"

להתנדבותו ממ"ש של אחיעזר, גם כראש כולל עיון הש"ס. הרה"ג ר' שמואל ממון בן 30, והרה"ג ר' אליהו סלמון בן-28 הם שלושה מעשרות המג"שים (מגידי השיעור) המנגישים את הדף היומי להמונים, וממלאים יום יום אחר צוואתו של המהר"ם שפירא זצ"ל מלובלין, בקרב מי שאלהם ממש הוא כיוון את התקנה הגדולה שתיקן.

הרב בעצם הכל התחיל?

אייך משה כץ: "לפני 9 שנים פנה אלי הרב משה ורטהיימר מארגון אחיעזר, והציע לי למסור שיעורי תורה. השיעור הראשון החל במשרד

פרסום 'אפיקים'. התחלנו ללמוד שם מסכת קידושין. בהתחלה השתתפו מעט אנשים, אבל ככל שעבר הזמן, יותר ויותר הצטרפו לשיעור. היום הוא אחד השיעורים הוותיקים והחזקים של הארגון. אני מוסר שיעור יומי ליהודים עובדים גם בבית הכנסת ויד'ניץ, ובע"ה בקרוב נתחיל למסור שיעורים קבועים לעובדי אחד מכלי התקשורת, בין השידורים". הרב שמואל ממון: "התחלתי את הפעילות שלי באחיעזר לפני 3 שנים. חיפשתי מקום שבו אני יכול להשפיע על יהודים נוספים. יום אחד ראיתי

מודעה שמחפשים מגידי שיעורים לארגון אחיעזר. מיד נדלקתי על הרעיון והצטרפתי למערך מוסרי השיעורים. התחלתי במסירת שיעורים במשרדי 'ביטוח ישיר' בפתח תקווה ולפני שנה וחצי התחלתי למסור שיעורים גם ב... משרד החקלאות, בצומת בית דגן".

הרב אליהו סלמון: "אני הגעתי לאחיעזר דרך אבא שלי, הרה"ג ר' ראובן סלמון, שמסר במשך שנים רבות שיעורים מטעם הארגון. תקופה אחרי שהתחנתי אבא שלי הציע לי להצטרף למוסרי השיעורים. לפני חמש שנים התחלתי למסור שיעורים, וכיום אני מוסר כמה שיעורים בקריית הוצג, ובפתח תקווה בבתי אבות, כשהשיעורים מתרכזים בלימוד גמרא ובלימוד שמירת הלשון".

מה בעניין המטרה הכי חשובה של פעילות ארגון?

הרב משה כץ: "המטרה כפי שאני רואה אותה היא להחזיר לתודעת אנשי עסקים ועובדים שעמלים למחיתם ששעת לימוד במשך היום היא 'שעת דיאלוזה'.התחברות המעניקה חיים וחיות לכמה ימים. דוקא העצירה הלימוד, בתוך מסגרת העבודה, היא זריקת מרץ רוחנית המשפיעה על כל היום. התורה היא החמצן של היהודי, ולא מדובר במשהו מליצי. אדם שלומד ואדם שלא לומד הם שני אנשים שונים. כאן מדובר באדם שחן, כמו שכתוב 'וחי בהם' וכאן מדובר באדם שלא חן. הוא חי בשביל לעבוד ועובד בשביל לחיות, אבל בשביל מה הוא עושה הכל? גם הוא לא יודע".

הרב שמואל ממון: "המטרה החשובה ביותר של אחיעזר בעיניי היא להגיע לאותם יהודים שנזנחו בשולי דרכים, שסבורים שבגלל עמל היום אין להם זמן להקצות ללימוד תורה. ארגון אחיעזר, ועשרות מגידי שיעורים מגיעים עד אליהם, למקום העבודה, ומביאים לשם את האור כדי שאף יהודי לא יהיה מחוץ להווייה. כל אחד ברמתו ובדרגתו, אבל כולם חלק מהעם היהודי והם חייבים להכיר את עולם המחשבה והרוח היהודיים".

הרב אליהו סלמון: "בעיניי המהפכה של

הרב משה כץ:

"אחיעזר לא פועל בכוללים, הוא פועל מול אנשים שלא עוסקים בתורה, והאנשים הללו מעידים שהתורה מחיה אותם ממש. הרבה פעמים הייתי אומר ווארטים עמוקים, אבל המשתתפים ביקשו ממני גם משהו יותר קל בשביל הילדים לומר בשולחן שבת. זה המחיש לי כי מדובר במעגלים מתרחבים של תורה. אני מלמד כאן אדם מסוים שמלמד את כל משפחתו"

על מג"ש של זהב

מחנות תכשיטים בבני ברק לסניפים בכל הארץ

הכל התחיל לפני למעלה מ-20 שנה, מיוזמה פורצת דרך של שני אברכים צעירים, הרב משה ורטהיימר והרב יעקב רב בינט. השניים, תלמידי הכולל המרכזי 'נחלת משה' בראשות הרה"ג רבי ברוך רב דיסקין והרב אברהם רובינשטיין, ראו בעיניים כלות כיצד דווקא בעלי החנויות הם היחידים שמתוקף נסיבות ואילוצי הזמן, לא זוכים לטעום טעם אמיתי של תורה. וכל זאת בזמן שאברכים רבים הולכים ומצטרפים למעגלי שיעורי הדף היומי.

תקופה קצרה לאחר מכן, הרב ורטהיימר פוגש, במקרה ברור של השגחה פרטית את בעל חנות 'תכשיטי התאומים' ברח' ירושלים בבני ברק, עמי ניסמוב. "יצאתי מהחנות שלי בשעה 1 בלילה" מספר ניסמוב. "כשאני נועל את החנות, עבר תאום אברך מאחורי ושאל אותי 'מה שלומך? אמרתי לו, 'הכל בסדר – אבל לא היה לי זמן ללמוד תורה היום'. האברך השיב לי מיד: 'מתי שאתה רוצה תגיד לי, בכל יום שתוצה אלמד אותך תורה'. התחלנו ללמוד אני יחד עם חבר נוסף, ליאור בניסטי שמו שהיה לו קיוסק בסמוך, וכך למדנו 7 שנים רצוף. היו מגיעים לקוחות, היינו אומרים להם שהחנות סגורה".

"יום אחד הרב ורטהיימר פנה אלי ושאל אותי מה דעתי לצרף עוד בעלי עסקים לחברותא שלנו, ונעביר את השיעור לבית מדרש? אמרתי לו שזה יהיה לי קשה. מעבר לזה, מבחינתי, לימוד תורה בחנות מביא ברכה לעסק. למחרת חשבתי לעצמי, שאם בזכותי יצטרפו עוד לומדים זו זכות עצומה. הסכמתי שנעבור לבית כנסת. מיד זה תפס תאוצה, והרבה בעלי עסקים הצטרפו לשיעור".

הרב ורטהיימר שנדהם מההצלחה הכבירה פונה לידידו ר' יעקב רב בינט והחל לחשוב עמו על הרחבת הפרויקט לכלל בעלי החנויות והעסקים בבני ברק. "לא הגיוני שבעיר שיש כל כך הרבה תורה, מגור בעלי העסקים לא לוקח חלק בעניין הזה. עיר התורה תובעת מכל באיה לקחת חלק בתורה הקדושה" מסביר הרב ורטהיימר.

"קטטנו בטקטיקה מאוד מוצלחת" משחזר הרב ורטהיימר. "ראשית תלינו מודעה בכולל 'דרושים מגידי שיעורים לשיעורים קבועים לבעלי חנויות'. לאחר מכן החלטנו לעבור בין בעלי החנויות בניסיון לגייס אותם. הרעיון שלנו היה שהולכים לבעלי עסקים, משרדים, בעלי חנויות ומארגנים להם שיעור תורה שווה לכל נפש. בנושא המתאים לכולם".

לפני שיצאנו לסיור ברחובה של עיר, החלטנו לעלות לגרבי"ד דיסקין שעורר אותנו מאוד ושמח לשמוע על התכנית ואף צייד אותנו בכמה עצות מעשיות. "יצאנו ממנו מחווקים מאוד והתחלנו בסיור בין החנויות" הוא משחזר. "המוכרים הבינו עד מהרה שהפעם לא באנו לקנות, אלא להציע להם הצעת מסחר מפתה ומה יכול להיות מפתה יותר מתורה, עליה נאמר "כי טוב סחרה מכל סחורה"! השאלות שלנו היו זהירות מאוד. השתדלנו לא להכריח, לא לכפות. תורה היא בבחינת "מתוק מדבש ונופת צופים". באנו לבעל החנות ויידענו אותו על התארגנות של בעלי החנויות בבני ברק לנצל את השעות הפנויות ללימוד בצוותא, ואנו חושבים שכדאי לו לנצל את ההזדמנות ולהצטרף. בעל החנות שואל אותנו: על איזו שעה מדובר? ואנחנו עונים לו: באיזו שעה שנזכר".

"התברר לנו" משחזר הרב ורטהיימר "כי השעה הנוחה על בעלי החנויות היא בשעות הצהריים, בין 2 ל-4. מה לומדים? – נשאלנו. 'מה שליבך חפץ'. נתנו לכל החנות הרגשה שבעצם תורה מונחת לה בקרן זווית ליד חנותו. מה שהוא צריך, זה מעט רצון טוב ולבוא וליטלה". "התשובה הייתה חיובית. וכך רשמנו לפנינו בסיפוק את בעל החנות שיהיה המשתתף הראשון בשיעור שלנו. המשכנו לשוטט בין החנויות ולאורחנו לא היה גבול. ב"ה קיבלנו תשובות וזרות, כולן חיוביות. הרגשנו לא הייתה ניתנת לחיבור. לראשונה זוכים בעלי החנויות יגיעי הכפיים שעושים את מלאכתם נאמנה מהשכם בבוקר עד צאת החמה למסגרת תורנית תומכת ומחזקת".

מאז ועד היום נפתחו עשרות שיעורים ברחבי הארץ כולה כשהמודל התרחב. לא רק בעלי חנויות, גם משרדי ממשלה, גופים ממשלתיים צה"ל כיבוי אש ומשטרה, רשתות שיווק ואזורי תעשייה, ובקרוב צפויה התרחבות נוספת.

אחיעזר היא לא רק בכך שהיא מרבה לימוד תורה. אחיעזר נותן חיים, ואני רואה את זה בעיקר בבתי אבות, לאנשים שסופרים את הדקות ואינם מוצאים, כמעט, טעם לחייהם. כאן מגיעים שיעורי התורה והדף היומי ובאור הגדול מצליחים לעורר לבבות יהודיים. לא רק למלא את הזמן בתוכן רוחני, אלא גם לעורר אותם מבחינה מנטלית. הם נהיים חיוניים נמרצים ועם שמחת חיים בזכות הלימוד. אני רואה דברים מדהימים, כיצד התורה היא תורת חיים, ונותנת כח גם לאנשים חלשים ותשושים לכאורה".

כאיש אחד בלב אחד

תארו לנו איך נראים השיעורים שלכם?

הרב משה כץ: "השיעורים אצלנו מתאפיינים בלכידות מאוד גבוהה של המשתתפים, ויש בזה משהו מיוחד מאוד. המשתתפים נמצאים בקשר רוחני עמוק ואמיתי שבא לידי ביטוי בעתות שמחה ועצב ח"ו, איש את רעהו יעזורו ולאחיזו

הרב אליהו סלמון: "השיעורים אצלי מאופיינים בפחות יציבות וזה אתגר. יש כאלו שלא מרגישים טוב, או עוברים למקומות אחרים, או הולכים ל"ע לעולמם. אבל האווירה היא מאוד טובה. אנחנו סיימנו הרבה מסכתות יחד, ותחושת הסיום וההספק נותנת כוח עצום למשתתפים לעמוד בקשיים האלה. בגיל הזה, אנשים כבר מבינים את עראיות החיים, הם מבינים שאין תכלית וטעם לכלות את החיים בחוסר מעש. הלימוד מעניק להם חיי נצח, הוא גם משאיר אותם צלולים ונותן להם שמחת חיים אדירה, שהם לא יכולים לקבל בדרך אחרת."

איזה משוב אתם מקבלים מהלומדים?

הרב משה כץ: "המשתתפים מספרים שהשיעור הזה חולל מהפכה של ממש בחייהם ושינה להם את כל אורחות הבית. אנחנו גם רואים את התגובה של בני הבית. כשהם יודעים שאבא בשיעור, זה קודש קודשים מבחינתם. כעת אסור לפנות אליו ואסור להפריע לו. בעיקרון, אחיעור לא פועל בכוללים, הוא פועל מול אנשים שלא עוסקים בתורה, והאנשים הללו מעדיים שהתורה מחיה אותם ממש. אני רואה גם את ההשפעה של השיעור מחוץ לזמני השיעור. הרבה פעמים הייתי אומר ווארטים עמוקים על הפרשה, אבל המשתתפים ביקשו ממני גם משהו יותר קל בשביל הילדים לומר בשולחן שבת. זה המחיש לי כי מדובר במעגלים מתרחבים של תורה. אני מלמד כאן אדם מסוים שמלמד את כל משפחתו."

הרב שמואל ממן: "אני מקבל פידבק יוצא מן הכלל. אני מוסר את השיעור מול ציבור יותר חילוני ופתאום הם מופתעים מהרבה דברים. הם פתאום שומעים דברים מזוויות אחרת, והם בהלם. אני מדבר איתם על

הרב אליהו סלמון:

"כשאני מוסר שיעור, ופתאום מגיע בן או בת משפחה לביקור, אפילו חילונים לגמרי, הם מתעקשים שלא להפריע בשום אופן. הם נעמדים בשקט ומאותתים לי להמשיך. אחרי השיעור הם מספרים לי עד כמה אביהם או סבם, שמח עם השיעור הזה"

עניינים בסיסיים, ומסביר להם כל דבר מה ההיגיון של הסוגיא ומה עומד מאחורי הדברים, ואיך התורה משווה בין כולם ולא מפלה לרעה. אני רואה שהסקרנות נפתחת אצלם. הם פתאום שואלים כל דבר, מה התורה אומרת על זה, ומה יש לחז"ל להגיד על זה? מכל שיעור עם יוצאים עם תוכנה חדשה.

"אני רואה ממש שינוי מעמיק לא רק בתפיסות שלהם, אלא גם באורחות החיים. עכשיו לפני חנוכה אנחנו מדברים על איך מדליקים ואיפה, אני מקבל שאלות מתי נכנסת שבת, איפה מדליקים נרות שבת, מי צריך להדליק וכדומה. הכנתי גם לא מעט ילדים של המשתתפים לבר מצווה, הוומנתי לשבעה ודיברתי שם דברי תורה, אני רואה כל הזמן איך המעגלים של התורה מתרחבים ומשפיעים על הסביבה ומקבל בלי הפסקה הד חוזר ממה שקורה במעגלים שאני לא נחשף אליהם ישירות. כך למשל אני יודע שגם לאחר השיעור, הם דנים על דברים שנאמרו

הרב משה כץ:

אני מופתע בכל פעם מחדש מתעצומות הנפש בעם ישראל מגיע אדם, שסוגר את העסק גם בערבי חגים ובשעות לחץ שיש פדיון גבוה, לכאורה הוא מפסיד כסף, והכל בשביל לימוד תורה. כולם מעידים בפה מלא שבזכות הלימוד הם רואים ברכה בעמלם"

בזאת אני בוטח!

מאות אברכי רשת הכוללים 'תורת חסד' ילמדו שעות רצופות בתענית דיבור ולאחר מכן יתקיים מעמד תפילה נורא הוד

יום שישי

בזאת חנוכה ערב שבת שירה

לפי נוסח הסגולה הידועה שתיקן מרן רבי יעקב אדלשטיין זצוק"ל
לכלל הישועות ובפרט לזיווג הגון, ולזש"ק
ויזכירו שם אחר שם בפרטות בתוספת הבקשה האישית לישועתך!

רשת הכוללים 'תורת חסד'

1-700-555-013

בזכותך ילמדו לזכותך! התרומות מוכרות לפי סעיף 46 להחזר ממס הכנסה

נמ גדול יהיה פה ישועה בזאת השנה

תורת חסד

לע"נ תמיכה בת רפאל ע"ה
צני יחודה אדלשטיין
זצוק"ל

צנעא לך נפשי

ושיחם הוא עסק התורה והשבחתה בחידושיהם ופירושיהם.

שומרי הגחלת

בשנות ההתיישבות והעלויות הראשונות לישראל, רבתה ההתבוללות מבין יהודי ארצות אירופה ואפריקה והתיכון המזרחי. אין ספור קהילות קמו וצצו, וכן גם למרבה הצער התיישבו בישראל הרבה 'ספק יהודים' ורבים שניצלו את חוק השבות למרות שיהדותם מוטלת הייתה בספק. קרן האור שהביאו עמם יהודי תימן בצקלונם מארץ מולדתם הייתה קרן ומשכ של תקווה ליהדות החרדית בארץ המתגבשת בצירי לידתה.

וכך מצאנו אזכור על יהודי תימן באותו הזמן, במכתב שכתב הרב קוק ז"ל לאביו, וז"ל: "פה במושב נוסף ב"ה דבר לטובה, ע"י הד הקול של קיבוץ גלויות לארץ הקודש שבא לארץ תימן, באו רבים מאחינו בני ישראל היושבים שם וכו', והם אנשים מסתפקים במועט מאד, רובם ככולם בני

תורה, כמעט שלא נמצא ביניהם עמי הארץ כלל, וכולם חרדים ויראי ה' מאד וכו'. ומה טוב, שאלה ימלא את המקום של הפסולת דמסירת דעבורת כוכבים הבאים מרוסיה, שהגרועים שבהם אי אפשר שתהיה להם אחיזה בארץ ישראל, "לאחוז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה", והתימנים הללו וכו' מתפללים בכל יום ג' פעמים בצבור ככוונה וכו' ושקדנים בתורה, ביראת שמים תמימה ואין פרץ ומריבות בשכונתם וכו', כן ירבה וכן יפרוץ ויאספו אספת נדחי צאן פזורה וכו'.

הרב קוק הבחין כבר אז כי יהודי תימן הם היו קרש האחיזה וההצלה ליהדות החרדית שהייתה צעד לפני שפל ומשבר.

סיום הש"ס מדי שנה

יהודי תימן תמיד התהדרו בזכות העצומה לסיים את הש"ס מדי שנה, עור משנות הגלות בתימן המדינה, וגם מצאנו עדויות לכך בכתב ובעל פה: רבי שלום יצחק הלוי זצ"ל, ראש רבני תימן בארץ ישראל מעיד כי - "היו בצנעא חבורות של תלמידי חכמים המשלימים את כל התלמוד מדי שנה" (מובא בקונטרס שר השלום).

כך גם אנשים מחוץ לתימן ראו את הפלא הגדול, וראו לנכון ויפה לרשום זאת ברברי יומני מסעותיהם, אחד כזה מתאר בין השאר (מובא בספר איש ימיני): "מה שחשוב בעיניהם של יהודי תימן, ועולה כאן הרבה כסף, הם הספרים. כמעט לכולם יש ספרי תנ"ך ותלמוד שר חושבים שיש קהילות בעולם ששם מוציאים כל

מן ההוצאות הטובות. אינני חושב שיש קהילות בעולם ששם מוציאים כל כך הרבה כסף לספרי קודש". פרופ' שלמה מורג, מי שחקר את תרבות יהודי תימן במשך שנים לעומק ולרוחב, מציין שיהודי תימן, לא רק שרבים מהם סיימו את הש"ס מדי שנה אלא גם הם היו שונים וקוראים בתלמוד הירושלמי. מהלך השנה היה קצר מדי עבור היהודים השקדנים אשר בתימן, הם היו צריכים לעמול יומם ולילה כדי להגיע להספקים הרבים האלה, שאם לא אין מציאות אחרת שתסביר את זה שיהודי תימן גם היו עסוקים בכל מקצועות הקודש, עסוקים יומם ולילה בכל ספרי הלימוד, תורה משנה בבלי וירושלמי, ועם כל זאת מסיימים את הש"ס מידי שנה.

בקיאות בבלי וירושלמי בספר קורא הדורות כתב על רבי שלמה אלקארה זצ"ל, "חכם ובקי

"הנה יודע כל שער עמי, כי לא היה אלמן שבט ישראל אשר בתימן. בכל דור ודור קמו מקרבו גדולי תורה וענקי תורה וחכמה, אשר האירו במאור תורתם וחכמתם גם לדורים וגם לדורות שבאו אחריהם. ואכן, לא בכדי החזיקה גולה זו מעמד במשך אלפי שנים, ועמדה כצור איתן מול פני אויבים ואורבים אשר בקשו בכל מיני דרכים ואמצעים להדיחה מאמונתה וממסורת אבותיה הקדושים, ולהטעימה בקרבם או להכחידה כליל. וכמה הרפתקי עדו על גולה בודדת זו, וכמה גזרות שונות ומשונות ניחתו על ראשה ולא יכלו לה.

"לא זו בלבה, אלא שמתוך קורות ימיה של גלות תימן נמצאנו למידים, שבמדה שתכפו ואכפו הגזרות עליה, בה במדה חזקה רוחם וגברה תקיפות אמונתה לעמוד כנגד הגזרות ולא להכנע ולהטמע. יודו לה' חסדו אשר זכר להם את בריתו, וקיים בהם מקרא שכתוב, ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וכו', ואין זאת אלא תורה. בזכות עסק התורה וקיום המצוות אשר גולה זו שמרה עליהם בחירוף נפש. ואין גולה כגולת תימן שכולה

דבוקה באהבת השי"ת ואהבת הארת וקיום המצוות" - כך פותח את דבריו ראש רבני תימן בארץ ישראל, רבי שלום יצחק הלוי זצ"ל, בהקדמה לשו"ת פעולת צדיק למהרי"ץ. בפסקה קצרה זו טמון אזכור מעט מזעיר לגבי שייכותה של יהדות תימן ללימוד התורה ככלל, והש"ס בפרט.

בזמנים עברו, משנות תקומה ועד לשנות חורבן, ידועים ומפורסמים טוהר ליבם ומידותיהם הנאצלות של יהודי תימן שמאז ועד עולם הוסיפו עוד נדבך ועוד קורה לכניין התלמוד בעולם היהודי.

יהודי תימן ניכרו בעיקר בשקידתם העצומה, התמדתם בתורה והעסק בה ובמצוותיה. בזכות ההתבטלות המוחלטת לעיון התורה ורכישת הבקיאות בה, שמעם של יהודי תימן בשנות הגלות הקשות שחוו עם ישראל, הגיע גם לשמע רבינו הרמב"ם הקדוש, ובפתיחה ל'איגרת תימן' המפורסמת הוא אף כותב כך: "וכל היום הוגים בתורת משה, הולכים בדרך הורה רב אש, רודפי הצדק מחזיקי הברק, מעמדי עיקרי התורה על תילם, מקבצים נפזרי עם ה' במילולם, מקיימי כל המצוות בדקדוקיהם במקהלותם, אין פרץ ואין יוצאת ואין צווחה ברחובותם" וכו'.

הרמב"ם מעיד על יהודי תימן שכל עיסוקם הוא בהגות התורה ולימודה. ולא רק הרמב"ם כי אם גם באיגרת לחכמי לונל שבצרפת, מזכרת תורת יהדות תימן ויהודיה בלשון שבח והלל.

יהדות תימן - כך גם מכונה באיגרת הנ"ל כאחת מהאזורים הבודדים שנותרו בעולם אשר קיים בה קיבוץ גדול של הרבצת תורה. ביחס לשאר מדינות העולם שחיו בהם יהודים - מסתבר שרק תימן ועוד כמה מדינות או אולי אפילו ערים בודדות, יכולות להרשות לעצמם להתכנות בשם "קיבוץ של תורה".

לא רק בתקופת הרמב"ם, והשפל הגדול בלימוד התורה והתלמוד, אלא גם לאורך כל שנות ההיסטוריה מזכרת הקהילה היהודית שבתימן כגדולה מבין הקהילות היהודיות בכלל, וכגדולה מבין עוסקי התלמוד בפרט, וכפי שמתבטא הרמב"ן באחת מאגרותיו: "כי שמענו ממגדרי אמת, שבכל ארצות מלכות תימן, קהילות רבות עוסקים בתורה ובמצוות לשמן". כלומר, יהודי תימן שמעם הגיע למרחוק, כיהודים שכל שיגם

את הש"ס, שבעקבות תקנתו של רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין מסיימים בקהילות ישראל השונות אחת ל 7 שנים, היו חכמי תימן ובני עדותיהם מסיימים אחת לשנה ■ למרות הרדיפות והצרות העמיקו לא רק בתלמוד הבבלי גם בירושלמי ■

חנוך זוסמן עם מראי המקומות

שנותו בעולם אשר קיים בה קיבוץ גדול של הרבצת תורה. ביחס לשאר מדינות העולם שחיו בהם יהודים - מסתבר שרק תימן ועוד כמה מדינות או אולי אפילו ערים בודדות, יכולות להרשות לעצמם להתכנות בשם "קיבוץ של תורה".

לא רק בתקופת הרמב"ם, והשפל הגדול בלימוד התורה והתלמוד, אלא גם לאורך כל שנות ההיסטוריה מזכרת הקהילה היהודית שבתימן כגדולה מבין הקהילות היהודיות בכלל, וכגדולה מבין עוסקי התלמוד בפרט, וכפי שמתבטא הרמב"ן באחת מאגרותיו: "כי שמענו ממגדרי אמת, שבכל ארצות מלכות תימן, קהילות רבות עוסקים בתורה ובמצוות לשמן". כלומר, יהודי תימן שמעם הגיע למרחוק, כיהודים שכל שיגם

צנעא לך נפשי

בהלכה ומשנה, במקרא הלכות ואגדות, תלמוד בבלי ותלמוד ירושלמי".

על רבי יחיא יצחק הלוי ז"ל, רבה הראשי של תימן (נפטר בשנת ה'תרצ"ב), סיפר יריד נעוריו, רבי אברהם אלנדאף זצ"ל, וז"ל: בהיותו בן שתים עשרה, לא הסתפק בלימוד התורה שקיבל ממורו זקנו רבי שלום (מנצורה) ז"ל, ושמע שיעורים גם מפי הגאונים המפורסמים, רבי יחיא אלקהלאני הזקן, ורבי אברהם אלקארה נ"ע, בשני התלמודים, (היינו בבלי וירושלמי), ובפוסקים, ועסק בתורה יומם ולילה וכו'.

וכמו שאנו רואים, בהיות הרב יחיא יצחק הלוי כבן עשרים ותשע, פרסם חידושי תורה בכתב העת התורני 'תורה מציון', שיצא לאור בירושלים והשתתפו בו רבים מחכמי ישראל בארץ ישראל ובתפוצות הגולה. בחידושי אלה, נשא ונתן בדבריו של הרב שלמה במברג, שפורסמו שם קודם לכן, ובין היתר, דן הרב יחיא יצחק הלוי, בסתירה מסוימת בדברי התלמוד הירושלמי, ובכך הראה את כוחו בעיון ובסברא גם בהכנת התלמוד הירושלמי. דבר ידוע הוא שבבית מדרשו רבי יחיא יצחק הלוי זצ"ל נקבעו שיעורים מיוחדים בתלמוד הירושלמי. ותלמידיו מציינים שבגילולת תקופת טבת הארוכים, היה מלמד בבית מדרשו תלמוד ירושלמי.

בקיאות וחידושים

יהודי תימן וגדוליה החשיכו מאוד את ענין הבקיאות והחידוש בתלמוד, והגם שלא רק

בתלמוד שנו, אבל בעיקר שמם נקנה להם ביושר בעקבות התמדתם הרבה בלימוד התלמוד.

וכפי שמספר הגאון רבי חיים יעקובי זצ"ל (קובץ אמת ליוסף) על הגאון מהר"י צובירי זצ"ל: "כבר בהיותו בן חמש עשרה שנים החל בכתיבת חיבורים שונים, ובפרט חיבוריו הגדולים ויצבור יוסף בר ומסורת מדויקת. היה מתמיד עצום ובקי בכל רזי התורה, בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, בתורת הנגלה ובתורת הנסתר וכו'.

בבית הכנסת של הרשב"א כהן צדק עראקי זצ"ל (אלאוסטא), למד עם חבריו הרבנים, רבי שלום ב"ר שלמה אלגמאל זצ"ל, רבי שלום ב"ר יהודה טייבי זצ"ל, רבי שמואל ב"ר ישראל צובירי ז"ל, ואחיו הרב מאיר צובירי זצ"ל, הרב יחיא אלישך זצ"ל, הרב יוסף עמר זצ"ל ורבי יעקב שרעבי זצ"ל. הלימודים עם חבריו הרבנים היו בתלמוד בבלי, הירושלמי, פוסקים והלכות, תוך הסבר איך התקיימו מנהגי תימן".

למרות כל ההרפתקאות, הגלויות והדיכויים בידי מושליהם שונאי ישראל, ולמרות כל הרדיפות כולל שריפת ספריהם וכתבי היד של חידושיהם ואף שעם עלייתם ארצה לישראל עדיין לא פסקה מגילת צרותיהם, למרות כל אלו תמיד ישאו תחת בית שחיים מסכת כתובות או קידושין, כך של ירושלמי או חוברת קטנה עם חידושים על הבבלי, תמיד תמצאם טמונים ראשם ורובם, ועינם מרפרפת על שורות הגמרא במתיקות אופיינית.

מטבע שטבעו חכמים

רב קהילה | מגיד שיעור | לומד יקר | אוהב תורה

לקראת המעמודים הגדולים והמרגשים, סיומי הש"ס בסדר ה'דף היומי' מיטוה שג פון הגאון רב מאיר שפירא זצוק"ל מלובלין ומתקנתם של כל גדולי ישראל זצוק"ל במאה השנים האחרונות

אתה הפך להטביע חותם שלא ימוחה במהרה במזכרת שתילווה אליך ואל ילדיך לאורך זמן

"מטבע שטבעו חכמים"

למשש ביד את הרעיון הנשגב

המטבעות המזהיבות ממחישות יותר מכל כי פרטה לפרטה מצטרפת, ודף לדף הופך לש"ס שלם

לפרטים והזמנות בסיטונאות ול'חידים: 072-216-4408

לרגל סיום הש"ס ב'דף היומי''

ספר מפתיע מדהים וחיוכי.

להשיג בכל חנויות הספרים הפצה ראשית 'ספרים'

053-3100946

הפעם גם השם שלך חייב להיות שם!

כמה זמן עבר ממעמד התפילה האחרון של 'תורת חסד' - לפי כמויות הפונים נדמה שחלף לפחות נצח. "זה לא הגיוני שעד ששמענו על משהו שבאמת עוזר - נצטרך לחכות עוד כמה חודשים", אומרים אנשים בתסכול. "אתם יודעים כמה סבל כרוך בכל יום של... (המתנה לזש"ק, המתנה לדיווג, מחלה ל"ע וכו')?"

האם אנחנו יודעים? נדמה שאי אפשר באמת לדעת. 'אנשים דומים בשעת שמחתם...', אומר הפתגם, '...אבל שונים מאד זה מזה בכאבם'. כל דמעה שנבכית, כל אנחה שמוחנקת, כל גל של צער - מי יידע פשרו? רק אב רחמן אוסף באהבה ובחמלה את גושי הכאב, וצופנם בבית גנוז. כאנשים - אין לנו דרך לדעת באמת. אבל יש לנו דרך לעזור, ברוך השם!

מעמד התפילה הקרוב ייערך בעזרת השם בסוף חנוכה ביום האחרון המיוחד והמסוגל ב'זאת חנוכה'. אחרי שעות של לימוד סוער ומעמיק, ככוללים של 'תורת חסד' - לימוד בטהרה, בקדושה, בדיבוק חברים, בהתעוררות ובכוונה - יתפללו האברכים ובראשם חתנא דבי נשיאה הגאון הצדיק רבי יצחק קולדצקי שליט"א, ויערכו שוב את המעמד המרטיט של הסרת הקפידות, ולאחריו - תפילה בוקעת ריקעים על התורמים, שבדמיהם ובדמם העמידו את 'שעת הרצון' הזו.

ושוב, מי שיזכה להיות בתוך המעמד הזה, בגופו או בשמו ובתרומתו - יזכה, בעזרת השם, לישועה קרובה ומהירה. שוב יהיו לנו אחר כך סיפורים מפעמים של ישועה שבאה ברגע האחרון ממש, כזו שהותירה את הסביבה נדהמת, או כזו שהיא מופלאה מכדי שניתן יהיה לספרה, ורק בעלי הדבר לוחשים אותה לעצמם בהשתאות.

שוב יהיו כאלה שיזכו, ויהיו גם כאלה ש - - יחמיצו. ומה רב הכאב עליהם. למה אתם מחכים? אתם יודעים על צעיר

או צעירה שהגיע זמנם להינשא, ומסיבות בלתי ידועות הם מתעכבים ומתעכבים? מה אתם מוכנים לעשות עבורם? אם אין לכם יכולת להרים את הפרוייקט, לרתום אחים/ בנידודים/ צוות / משפחה - ולהחזיק עבורם מנין ב'תורת חסד' - לפחות תיידעו את הצעיר או הצעירה באפשרות הזאת. שהם ינסו לדאוג לעצמם.

אתם יודעים על זוג שאין להם ילדים כבר תקופה מתמשכת? רואים אותם כאובים, חשים אותם מתמודדים בכאב עם הגזירה? היו אתם אלו שתזכו להביא אליהם את הישועה הגדולה מכל, את השמחה הגדולה בעולם, היו אתם אלו שתהפכו אותם להורים! קחו על עצמכם אחזקת מנין ב'תורת חסד' עבורם ולזכותם!

המעמד הבא יהיה רק ב'שבת שירה'. גם אז יהיו כאלה שיזכו, גם אז יהיו כאלה שרצו כל הזמן, וזכרו את התאריך, ושיוועו לזה, והחמיצו בסוף. אל תחכו. אל תמתינו. הצער גדול מדי. הכאב רב מדי.

'זאת חנוכה' כבר תכף כאן. יום נשגב, שנחשב ליום האחרון של הדין שנכתב בראש השנה ונחתם ביום הכיפורים. בזאת חנוכה ילמדו אברכי 'תורת חסד' בעמל מיוחד, בהתלהבות, לימוד שהוא כולו חתירה לאמת, לימוד אמיתי, כזה שהופך את התורה לתורתו של כל אברך ואברך. כוח אדיר שבאדירים, כוחה של התורה הקדושה הנלמדת בתאריך כל כך קריטי...

ואחר כך, בעוד הפה טהור והמחשבות מקושרות בתורה, יעמדו האברכים במעמד התפילה הנשגב. מלאכים ושוכני מעלה

ירדו להקביל את פניהם. הקב"ה בכבודו ובעצמו ירד לשם, לקבל פניהם של לומדי התורה בטהרה. ולתון הרגעים המופלאים האלה תכנסו אתם - - אתם, הבקשה שלכם, הזכות הכבירה של להחזיק מניין לומדים - אתם תהיו שם, והבקשה שלכם תינשא אל על, ותפלו את דרכה הישר

אל מתחת לכסא הכבוד. האם יכולה הישועה שלא לבוא, בתנאים כאלה?

הקב"ה עובר מכסא דין לכסא רחמים, והתפילות שלכם שם, בדיוק ברגע הזה. ברגע בו שיערי השמיים נפתחים לרווחה, ברגע בו אהבת השם מציפה את העולם -

זה נקרא 'לכוון את השעה' - - - זו השעה המיוחדת, שבהמיתדהדיןנאלצתלסורהצידה, ומידת הרחמים כובשת את מקומה. החוקיות משתנה, הגזרות נאלמות-דום, הקב"ה בעצמו כביכול אוסף לחיקו את התפילות - - - ואז קורה מהפך עצום... הישועה באה! מעל הטבע. מעל הסדר הקבוע-מראש, מעל הדינים, מעל הכל. הישועות פשוט באות ונשפכות עלינו, בשפע עצום.

האם גם הפעם תחמיצו חלילה את השעה?!

'זאת חנוכה' הוא היום שלכם. בעוד שנים תשובו ותסתכלו אחורה, ותזכרו באהבה גדולה את היום הזה, ראשון לחשבון ישועות. 'זאת חנוכה' של שנת תש"פ. מכאן הכל התחיל. פה התחילו העניינים להסתדר. כאן היה השינוי. זה היום שלכם!

עשרה אברכים של 'תורת חסד' = מנין, והזכות הכבירה הזאת מלווה אתכם מתחנה לתחנה, ומסדרת עבורכם את הישועה הגדולה מכל, הישועה שאליה אתם נושאים נפשכם.

'זאת חנוכה' זה עכשיו - והפעם לא מחמיצים!

תתקשרו ממש עכשיו לתורת חסד 013-555-1700

מוריה אשר עם ועל נשים שבעליהם זוכים לסיים את הש"ס בלימוד הדף היומי

עובד בעל כורחו, הוא לא דווקא זה שהוצא מן הכולל אל החנות, או מהישיבה אל המשרד כי המינוס איים להחרים את משפחתו. 'בעל כורחו' הוא כל אחד שנולד למציאות שאינו מסוגל לשבת וללמוד בגלל כל בעיה שהקב"ה זימן לידי כניסיון להתמודד איתו בעולם הזה. בדיוק שבבילם נברא המושג שכבש את העולם - דף יומי. עם הדף היומי הזה הם בנו ועדיין בונים חיים מלאים בשאיפה, טעונים בגעגועים וגדרושים בהערכה לעיתים שהם קבעו לעצמם, לעסוק בתורה. עם הדף הזה, הם מתחברים לגעגוע ולמתיקות, ונאבקים עם העיניים הטרטות מעייפות, כדי להגיע שוב לשיעור ולהרגיש את הטעם.

אז בין אם את אישה של 'בעל כורחו' כזה או אחר - יש משהו אחר, שרק את יודעת, שהופך את הלימוד מ'בעל כורחו' ל'מלכתחילה' - עיתים, לדרך היומי.

והזכות אם לומר את האמת, כולה שלך.

הדרך שלך

רק סיום ש"ס בסדר גודל עולמי, יכול לאחד לתוכו משפחות בעלות מרקמים שונים. האחת אשת אברך, השניה מנהלת עם בעלה מפעל ליצור טקסטיל, השלישית בכלל עקרת בית שבעלה מנהל עסק עצמאי לשירותי חשמל. ושלושתי יחד, חדרות מטרה אחת - להגיע לסיום הש"ס.

מה את אומרת, זה באמת כך?

"בואי ואחדש לך, כי הדרך אל סיום הש"ס היא מטרה בפני עצמה" מחזירה אותנו מעט אחורה. רויטל כהן, שמונהלת עם בעלה את מפעל הבדים שלהם, השוכן בלב תל-אביב. היא מספרת לנו, כיצד התחברה משפחתם אל לימוד תורה יומי, חרף היום העמוס בעבודה ניהולית נון סטופ:

"שתינו נולדנו בבתיים מסורתיים ולאחר הגישואים, כשהילדים גרשמו לבתי ספר ממלכתיים, התחזקנו מאד. בעלי לא תכנן לעזוב את המפעל כמובן, מכל הסיבות שבעולם, אך מאד מאד שאף ללמוד תורה. יום אחד הגיע לבית הכנסת ליד המפעל שלנו, אורח, שעבר במקום וניכנס לתפילת מנחה. הוא הרביק על עמוד מודעות מחוץ לבית הכנסת, פלייר של קריאה הצטרפות ללימוד יומי ובעלי קפץ על המציאה."

איך קבלת את ההחלטה?

"הייתי מבולבלת. הבנתי מצד אחד שהחיים שלנו לא מסתכמים רק בהלכות וההידורים שאנחנו שומרים, אבל לימוד יומי היה נראה לי קצת לצאת מפרופורציות. היום, עשרים שנה אחר, אני יכולה להעיד שהשיעור היומי ברף היומי הפך לי את הבית. עידן את בעלי וחידר לנו הרבה הידורים ויראת שמים שלא היתה מגיעה אלינו בדרך אחרת."

גם שרית, שבעלה אברך חשבה שלימוד שיעור נוסף הוא מעבר ליכולותיה: "הרגשתי שזה מעבר לכוחות שלי, ובאמת אחרי שני השיעורים הראשונים בעלי פרש והגיע הביתה, לעזור לי עם הילדים, להיות איתי יותר, שגריש נוכחות רבה יותר של אבא בבית. אבל אז המצפון שלי התחיל

סדר נשים

"ההזדמנות לסיים את הש"ס כולו, על ידי קביעת עיתים מוגדרים ללימוד התורה, עם מטרה אחת נעלה - להגיע בתוך שבע שנים לאמירת 'הדרך שלך' פתחה עולם שלם שאפשר להביע רק דרך המילים: "פקודי השם ישרים משמחי לב". רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין ראה את הנולד. אל אלה הוא כיוון בתקנה שלו"

עזר כנגדו

אף לא אחת ממועט הנשים המוזכרות בתלמוד התהדרה בלימוד גמרא = אך מכל אחת ואחת מהן, לומדת הגמרא נקודה, שסייעה לתלמידי חכמים בפיענוח קושיה ואפילו בעזרה פיזית, ללמידה איכותית יותר מאז ומעולם נשמעו דעות בעולם היהודי, אשר התערבבו מרחחות חיצוניות שפרצו את גבולות המסורת וההלכה, בקשר לשותפות ישומית של נשים, בלימוד התורה. קובץ קטן של נשים שבקשו לטעום בעצמם את חווית לימוד הגמרא, ולא רק כדרך אגב או בהקשבה מתעניינת, אלא בלימוד פעיל ומאסיבי לאורך זמן.

בהצצה 'חטופה', אם אוכל לקרוא כך, לשעה בה חקרתי את הנושא, בדקתי אחד הנשים שמוזכרות לאורך התלמוד כולו. אם נספור על אצבעות ידינו ורגלינו לא נגיע ליותר מ-15 נשים בלבד המוזכרות בתלמוד.

ניסיתי לחקור למה ועל מה צדה הגמרא את שמותיקן הנתונים לצנעה? גילית, כי אף לא אחת מהן התהדרה בלימוד גמרא. אך מכל אחת ואחת מהן, למדה הגמרא נקודה, שסייעה לתלמידי חכמים בפיענוח קושיה ואפילו בעזרה פיזית, ללמידה איכותית יותר. אך ברוב המקרים - הוזכרה האישה ללמידת מידה מיוחדת.

כך למשל מוזכרת 'חומא' - אשר נלמד ממנה נושא 'אישה קטלנית', לאחר ששיכלה שלוש בעלים בתקופות נישואין שונות. היא היתה ההוכחה לתנאים על מציאות כזו בעלמנו ועל הצורך להגדיר אותה.

חנה ושבעת בניה - לימדה אותנו במהלך כל איזכורה על כוח התפילה וכוח הדמעות שיש לאישה. יהודית אשת רבי חייא - הביאה את רבי חייא להכריז לכל תלמידי החכים שחשבו אי פעם להתלונן על נשותיהן: "די לנו להכיר טובה לנשותינו, על כך שהן מגדלות את בנינו, ומצילות אותנו מהחטא."

ילתא - נהלהלה בגמרא בהערכתה אל הידור המצוות, לעומת ההערכה לעושר הממוני שהקיף אותה. על ברוריה, אשת רבי מאיר, חיבר בעלה את מילות הפזמון "אשת חיל מי ימצא". ברוריה היתה ידענית בהלכה ונתנה עצות לתלמידי חכמים בני דורה, ללימוד פורה ויעיל. שפחה דרבי רבי - הוותה על פי חכמים, גלגול השפחות מים סוף. היא האישה היחידה שגורה גורת נידוי על אדם שכיה תלמידי חכמים.

הלני המלכה - היתה גרה שלימדה גם את ותיקות נשות ישראל, במותן חסד לעניים רחל בת כלבא שבו - הוי מה לא למדנו ממנה. שלי ושלכן, שלה הוא.

צפנת בת פניאל - הוכיחה בגמרא, על ברשה, את נושא יוקר הצניעות על אף קיומו של היופי. וכשכבר מנינו כמעט את כולן, אפשר לסכם כי הנשים המוזכרות הן דמויות שבעצם קיומן סייעו ללימוד ולהבנת הגמרא, והתירו לנשים בכל הדורות, את הסוד של תפקיד האישה בעולמה, לצד ומנגד, לימוד התורה.

יו.

לנקר בעלי דווקא ניסה לשדר שהכל בסדר והכי נחמד לו שיש לו הזדמנות להיות בבית. אבל ידעתי שהוא שאף לסיים ש"ס נוסף תוך כמה שנים ואני, מסיבותיי המוצדקות, עוצרת אותו."

הוא בכל זאת הצטרף, איך זה קרה?

"החלטתי שאם המטרה שלי, בכך שהוא שעה נוספת בבית, היא לתת לעצמי כוח, הרי שאת הכוח הזה אני יכולה לנסות לקבל מדברים אחרים, מבלי למנוע ממנו ללמוד. אז הגענו יחד להחלטה שבכל יום שיש, כשהוא בבית ובחופש המכולל - אנחנו יוצאים לטיול זוגי קרוב לבית. דבר שמטעין אותי הרבה יותר מעוד שעה שהוא בבית, שעה שברך כלל בין כה עמוסה בלהרדים את הילדים או לטשטף עוד ערימה של כלים.

חוץ מזה, מאז אנתנו מקפידים לשבת לפחות פעם ביום לאכול ביחד. לא משנה אם זה ביחד עם הילדים או רק שתינו, העיקר ארוחה אחת משותפת. דבר שיכלנו לפססס בלי מחשבה, ולא משנה אם הוא היה בבית או בכולל."

וזה, נותן לך את כוח לאפשר לו?

"בינתיים המטרה היא זו שנותנת לו כוח. הוא כל הזמן חושב על סיום הש"ס, וכרעיה אני משתדלת בכל סיום מסכת לפנק בארוחה מיוחדת עם מספר חברים שמגיעים להשתתף. אירוע קטן שמזחזח אותו ואת כולנו להמשיך ולדהור בלי הפסקה. כבר שמעתי ממנו שבכל ערב כזה הוא מבטיח לעצמו לסיים עוד מסכת כדי להגוג שוב."

שולי, שבעלה עובד כחשמלאי, לאחר שנים של לימוד בכולל מספרת שאת הכוח בעלה מקבל בכל מני רגעים במהלך היום. "עצם ההקשבה המיוחדת שיש לה לכל מילה של בעלה, כקובע עיתים, גורמת לתחושת ההערכה לכבוד בלי מילים מיוחדות ונותנת כוח. אני מאמינה 'שרופה' של 'אווירה תומכת' בדיוק כמו שהיינו מייצרות לילדים שלנו, כדי לשדל אותם בכיוון מסויים.

אני יודעת שלבעלי לא קל בכלל אחרי יום של בעזרה פיזית, לפתוח גמרא או לצאת לבית הכנסת במזג אוויר קר כדי ללמוד חברותא. אז אני משתדלת לדאוג שיהיה לו שקית עם כיבוד לשיעור, לו ולשאר הלומדים, או תרמוס עם תה חם ומתוק. אני מאפשרת לו (גם כשלפעמים זה ממש לא קל) להביא את החברותא אלינו לסלון, כדי שיוקל לו. מדובר בפופשים קטנים וטכניים, שמשפיעים מאד על מצב הרוח החיובי, כלפי שעת הלימוד."

וזה, מטעין גם אותך?

"נכון" צוחקת שולי. "תמיד רציתי ושאתי שהבית שלנו יהיה בית של תורה, וכשבעלי נאלץ לעזוב את מסגרת הלימוד עברתי משבר ובלבול. ידעתי שעכשיו תהיה רוחות ובעלי שהיה תקופה ארוכה בלחץ, יהיה יותר נינוח. אבל חששתי על האווירה התורנית בבית. היום, הלימוד היומי שלו מגשים את החלום שלי, בבית שהקמנו. אני נשמעת אולי הווה, אבל האמת, לא משנה לי כמה אני צריכה 'להקריב', כי אני יודעת וחיה מתוך אמונה שכל ההקרבה וכל חיווק לרבה, שבא מצדי - הוא עולם הבא והכי עולם הזה, שלי ושל בני הבית."

מוריה שמש היא עורכת תוכן באתר פרוג - הבית של היצרים החוריים

שור"ת התשביץ

עורך: זאב פרנק

קפד ראשו

בשעשועון שלפניכם עליכם למצוא בכל שלב שני מושגים העונים על שתי ההגדרות, כאשר המילה השניה בכל שלב זהה למילה הראשונה, אך ללא האות הראשונה (ומכאן-קפד ראשו)

1. מסכת ב"ש" **קפד ראשה** לעניינו פרט: _____ / _____
2. מן המסכתות **קפד ראשה** בקלות נלעסות: _____ / _____
3. מסכת בגמרא **קפד ראשה** יחדית "אכסון" גדולה: _____ / _____
4. בתלמוד הבבלי מסכת **קפד ראשה** מעין מחנכת: _____ / _____
5. מסכת יש בגמרא **קפד ראשה** אין לו רמז: _____ / _____
6. מסכת להיות **קפד ראשה** כמו שלפוחיות: _____ / _____
7. חלק מסדר "נשים" **קפד ראשה** עליה מופעים: _____ / _____
8. ב"ש" מסכת **קפד ראשה** כסיבה מתפרשת: _____ / _____
9. מסכת ללומדי... **קפד ראשה** "יזיב כה" וכוליה: _____ / _____
10. מסכת ב"מועד" נתונה **קפד ראשה** ילדה: _____ / _____

מי האיש

בתמונה שלפניכם מסתתר אחד מגדולי
ישראל בדור הקודם. מי האיש?

סיום הש"ס

השנה השלישית ל"דף- היומי"	מטבע קטן בכמה מדיות דוברות אנגלית	סיום הש"ס		ממלכת ישראל בע"ח וכו' קריגים אריות וישראל	הוגה רעיון הדף היומי, הרח"ל... זקוק"ל
כמין יו קל שהוסק ממנו שנעקו על שיורי ענבים (עירובין כ"ו)	כינויו של אלישע בן אבויה	קול	ענייני מומן בתלמוד, עסקי תבן...	מרק בתלמוד התלמוד ע"י הרח"ל... (6,3)	
רוכב על סוס	לא תמלא אשת קדוה עססיות... (שבת י"ח)	מסכת בש"ס	פתוחה לבריותא בתלמוד (4,3)	תאריך תחילת של "הדף- היומי"	
כי מראש צורים... אשורנו (מסדר)	תינוק וא ילד בשפת התלמוד	כינוי לחלק הראשון במשנה	מרק במסכת מועד-קטן, ו...מגלחין	אחת מל"ט מלאכות שבת	
כרד עירוי עק בברזיל			נאמר על המון: והיה טעמו כשד...	מרי עץ דמיו תמוה ווא אנס	
		ישיבה גדולה בבבל (יוקטא ע"י רב)		מאות לא-תעשה ראשונה בתורה, גיד...	
		מה... על ההרים רגלי מבשר	סדר בש"ס		

הוא והיא

בשעשועון שלפניכם עליכם
למצוא בכל שלב שני מושגים
העונים על שתי ההגדרות,
כאשר המילה השניה בכל
שלב זהה למילה הראשונה, אך
בתוספת האותיות ה' או ת'.

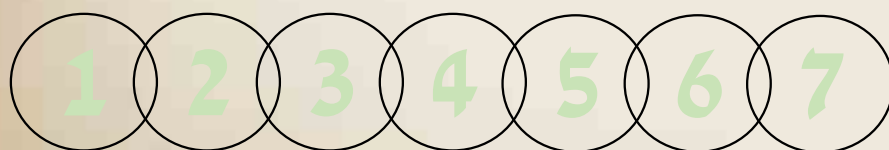
בכל שלב, אחד מן המושגים
(לפחות) קשור במישרין או
בעקיפין לדף היומי ולסיום
הש"ס.

1. הוא - בתלמוד אמורא / היא - בעולמוני יבשה : _____ / _____
2. הוא - יוצא מפי החזן / היא - מסכת כמו למשל מועד קטן : _____ / _____
3. הוא - שותף של רבינא / היא - יסוד ואבן-פינה : _____ / _____
4. הוא - אמורא מהדור השני / היא רמאות במובנה הלשוני : _____ / _____
5. הוא - לימוד ברבים / היא - משבעת המינים : _____ / _____
6. הוא - מענה יתן / היא - ללומדים קן : _____ / _____
7. הוא - לממתינים / היא - אותה מרביצים : _____ / _____
8. הוא - מענה תספקי / היא - מסכת בתלמוד הבבלי : _____ / _____
9. הוא - אותו מסיימים / היא - מספר של ימים : _____ / _____
10. הוא - עליו מקרינים / היא - אותה משננים : _____ / _____

צמד חמד

כיתבו ביטוי בן שתי מילים בעיגול מספר 1
עפ"י ההגדרות הנתונות.

המילה השנייה בחוליה מספר 1 היא המילה
הראשונה בביטוי הבא בחוליה 2 וכן הלאה.
ולכבוד סיום הש"ס השעשועון מתחיל
במסכת בש"ס ומסתיים בש"ס.

הגדרות: 1- מסכת בתלמוד. 2- כינוי לאיש נמוך. 3- משל לעמידה של גאווה ו/או התרסה. 4- מטעמי המקרא. 5- כינוי למי שעשה חיל באוריינות. 6- תנועה רעיונית בקרב הציונות הדתית. נאמני... 7- מסכת בתלמוד.

תפזורת
אמוראים

א	מ	נ	א	ר	ב	ס	ר	ע	פ	מ	ר	ז	ו	ט	ר	א	צ	ר	א	ר	ב	א	ר
מ	ב	ב	ס	ע	ע	פ	י	א	ר	ב	ה	ג	צ	פ	נ	ש	ח	ב	א	ד	א	ר	ב
נ	ס	י	א	ר	ב	ו	ש	ת	כ	ת	ר	ב	ב	פ	פ	א	ט	ה	ר	ר	ב	ה	ש
א	ר	ב	י	ש	ג	ב	ל	כ	א	ר	ב	ב	א	ר	ב	ש	ב	מ	ב	א	פ	ד	ת
א	ר	א	ר	ב	ד	מ	ק	א	ת	ת	כ	י	ת	כ	מ	מ	א	נ	ר	ב	י	נ	א
ר	ב	מ	ר	ב	ז	ב	י	ד	א	ר	ב	י	א	ר	ב	ו	א	ו	ב	א	ר	ב	ב
ב	כ	ס	פ	ב	ה	ס	ש	ת	ב	ת	כ	ו	ת	כ	ס	א	ר	נ	ה	ה	ב	ח	ג
צ	ה	ע	ז	ת	א	פ	צ	כ	א	ר	ב	ח	א	ר	ב	ל	ב	א	ו	ר	א	ר	ב
פ	נ	א	ר	ב	ז	מ	ר	א	ר	ב	כ	נ	ת	כ	א	ר	ב	ת	נ	ת	מ	ב	ד
ה	א	פ	ר	ב	א	ס	י	ת	כ	ש	ז	נ	א	א	ר	ב	ר	ב	א	ש	י	ט	ה
א	ר	ב	ט	ת	ח	א	ר	ב	ר	ב	י	ז	י	ר	א	צ	ת	ש	ע	א	ר	ב	ז

בתפזורת האותיות שלפניכם מסתתרים שמות 18 אמוראים.
מיצאו אותם במאוזן, במעונך ובאלכסון.
(השם "רב" אינו נחשב בתפזורת)

36 | **חברתא** מוסף מיוחד לסיום הש"ס תש"פ

תנובה

ALTERNATIVE

עד היום סוף ומהיום תנובה אלטרנטיב

גל אורן BSD

פרווה

למהדרין יש
תנובה

המוצרים האהובים בעיצוב ובשם חדש

בהשגחת הכד"ץ
מירושלם
המזרחי